VÄRNAMO KOMMUN

KALLELSE/UNDERRÄTTELSE

2026-12-01

Styrelse/Nämnd: Kommunstyrelsen

Dag, tid: 2026-12-01, kl. 09:30

Plats: Kommunfullmäktigesalen

Övrigt:

Ärenden:		Dnr:	Sida:
Ärenden			
1	Val av justerare		
2	Fastställande av föredragningslista		
Informationsärenden			
3	Kmmundirektören informerar		
4	Kommunalråden informerar		
5	Meddelande till kommunstyrelsen 1 december	KS.2026.955	
Beslutsärenden			
6	Förslag till kulturmiljöplan för Värnamo kommun	KS.2026.828	3 - 24
7	IOP Värnamo Agenda 2030, återrapportering 2026	KS.2026.938	25 - 26
8	Upphandling av ROT-projekt Huvudbyggnad A, Finnvedens Gymnasium med partnering som arbetsform, Värnamo kommun	KS.2026.17	27 - 30
9	Kartläggning hedersrelaterat våld och förtryck	KS.2026.165	31 - 55
10	Budgetuppföljning oktober 2026	KS.2026.681	
Beredningsärenden			
11	Ansökan om medel ur landsbygdsmiljonen - Gällarydsbygdens intresseförening - renovering av grillpaviljong	KS.2026.917	56 - 58
12	Anvisning av medel till projekt Reservvattentäkt Hindsen, projektnummer 302013	KS.2026.942	59 - 63
13	Projekt VA-sanering Olofsgatan, projektnummer 304095 slutredovisning	KS.2026.943	64 - 69

14	Projekt Nytt låssystem idrottsanläggningar, projektnummer 220027 slutredovisning	KS.2026.944	70 - 75
15	Revisionsrapport- granskning av krisberedskap	KS.2026.949	76 - 108
16	Övrigt		

Tobias Pettersson
Ordförande

Elin Alteborg
Sekreterare

Förslag till kulturmiljöplan för Värnamo kommun

Ärendebeskrivning

Ett förslag på en ny kulturmiljöplan för Värnamo kommun har tagits fram. Kulturmiljöplan för Värnamo kommun är ett styrdokument som redovisar kommunens ställningstagande och ambitionsnivå för kulturmiljövärden i den kommunala verksamheten. I kulturmiljöplanen ingår strategier och rutiner hur kulturmiljövärden ska hanteras och utvecklas i den kommunala verksamheten. Den tryckta produkten kommer även kompletteras med en digital version som ska publiceras på kommunens hemsida.

Samhällsbyggnadsförvaltningen beslutade 2026-09-30 § 126 att skicka kulturmiljöplanen till samtliga nämnder, kommunala bolag och till Länsstyrelsen. Sista svarsdag för att komma in med yttrande är 30 november 2026.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att ställa sig bakom Kulturmiljöplan för Värnamo kommun.

Beslutsunderlag

-Beslut Sbn § 126 2026-09-30
-Förslag till Kulturmiljöplan för Värnamo kommun
-Följebrev remiss om förslag till ny kulturmiljöplan för Värnamo kommun

VÄRNAMO KOMMUN

Reglemente
Policy
Plan
Åtgärdsplan
Riktlinje

Kulturmiljöplan för Värnamo kommun

Reglemente
Kommunala beslut som utöver kommunallag och andra författningar styr och reglerar kommunala verksamheter. Innefattar Nämndreglementen, Delegeringsordningar, Bolagsordningar, Ägardirektiv, Föreskrifter, Kommunala taxor och avgifter.

Policy
Anger principer och värdegrundsbaserat förhållningssätt och tjänar som vägledning inom det aktuella området.

Plan
Beskriver strategier för arbetet med utvecklingen av Värnamo som kommun, och utvecklingsarbete inom kommunens organisation.

Åtgärdsplan
Anger konkreta åtgärder, tidsramar och ansvar.

Riktlinje
Beskriver hur förvaltning bedriver den befintliga verksamheten, eller ett visst område, så att den bedrivs effektivt och med god kvalitet.

Fastställd av: x
Datum: 2026-xx-xx, § xxx
Dokumentet gäller från: 20xx-xx-xx
Dokumentet gäller för: Kommunstyrelsen och kommunens nämnder och utskott
Dokumentansvarig: Samhällsbyggnadsförvaltningen

Sammanfattning

Kulturmiljön är en viktiga resurs i samhällsutvecklingen som bidrar till social, ekologisk och ekonomisk utveckling och hållbarhet. Kulturmiljön har en stor betydelse till utveckling av attraktiva livsmiljöer och mötesplatser samt till besöksnäring, friluftsliv och rekreation.

Kulturmiljöplan för Värnamo kommun är ett styrdokument som redovisar kommunens ställningstaganden och ambitionsnivå för kulturmiljövärden i den kommunala verksamheten. Kulturmiljöplanen ska beaktas och integreras i översiktsplanen och kommunala styrdokument som påverkar kulturmiljövärden och kulturarv. Kulturmiljöplanen ska även kopplas till kommunens ställningstaganden om nationella och regionala miljömål och kulturmiljömål.

Kulturmiljöplanen ska stärka kommunens arbete i frågor som berör kulturmiljön. I kulturmiljöplanen ingår strategier och rutiner hur kulturmiljövärden ska hanteras och utvecklas i den kommunala verksamheten. I processen att sammanställa en ny planeringsstrategi har det blivit tydligt att även kulturmiljöplanen behöver uppdateras regelbundet, en gång per mandatperiod. *Kulturmiljöplan för Värnamo kommun* ersätter den nuvarande kulturmiljöplanen som antogs 2018.

I kulturmiljöplanen ingår en fyrstegsprincip för kulturmiljön med tydliga rutiner och riktlinjer i kommunen. Genom att samverka och använda fyrstegsprincipen som en checklista ger det goda förutsättningar att värdefulla kulturmiljöer kan bevaras, utvecklas, brukas och återanvändas på ett långsiktigt och hållbart sätt i kommunen.

1. Inledning

Vi har alla ett gemensamt ansvar för kulturmiljön. Att bevara den och sprida kunskap om den till kommande generationer. Forn- och kulturlämningar, äldre byggnader, skriftliga källor och historiska föremål utgör vår främsta källa till kunskap om det förflutna. Utan bevarade spår skulle vår förståelse för det liv som tidigare generationer levde i det som idag är Värnamo kommun vara starkt begränsad.

Att bevara och utveckla kulturmiljön är en viktig del i arbetet för ett hållbart samhälle. Kulturmiljön är en betydelsefull resurs och utvecklingskraft för regional och lokal attraktivitet och tillväxt. Kulturmiljön har en stor betydelse för hembygd och identitet och kan användas som en drivkraft för lokal utveckling. Kulturmiljön är en viktig resurs för gestaltad livsmiljö, rekreation, friluftsliv samt turism- och besöksnäring. För att kulturmiljövärden ska kunna bidra till en hållbar utveckling och resurs krävs tydliga mål och en långsiktig samverkan inom den kommunala verksamheten.

1.1 Syfte

- Kulturmiljöplanen ska fastställa kommunens ambitionsnivå för att bevara, utveckla och tillgängliggöra kulturmiljövärden i kommunen.

- Kulturmiljöplanen ska utgöra stöd och vägledning i arbetet med kulturmiljöfrågor och ange ett gemensamt förhållningssätt i enlighet med gällande lagstiftning.

1.2 Avgränsning

Kulturmiljöplanen är ett styrdokument och planeringsunderlag för att identifiera, skydda och utveckla specifika kulturhistoriska värden i den kommunala verksamheten. I översiktsplanen sker sedan den övergripande sammanvägningen med olika samhällsintressen.

1.3 Värnamo kommuns mål

Fyra mål ska prägla kommunen:

En stark kommun - en stark kommun säkrar välfärden. Värnamo kommun ska fortsätta att utveckla en effektiv förvaltning, med klok användning av resurserna, för att klara kommunens uppdrag kring välfärd, demokrati och samhällsplanering.

En attraktiv kommun - genom välmående näringsliv och växande arbetsmarknad skapas ekonomisk hållbarhet som ger valfrihet och möjligheter att investera i välfärd, trygghet och en grönare kommun.

En grön kommun - en god miljö är grunden för vår välfärd. Värnamo kommun ska utvecklas så att både människa och miljö mår bra.

En trygg kommun - Värnamo ska vara en kommun där varje invånare ges goda möjligheter att leva utifrån sina förutsättningar och att leva livet hela livet.

Befintliga dokument med koppling till kulturmiljöplanen

- Översiktsplan Mitt Värnamo
- Plan för Värnamo kommuns miljöarbete 2023–2025
- Plan för Grönstruktur
- Stadsbyggnadsvision Värnamo stad.

1.4 Kulturmiljöplan för Värnamo kommun

Kulturmiljöplanen är ett styrdokument gällande kommunens ställningstaganden och ambitionsnivå för kulturmiljövärden i den kommunala verksamheten. Kulturmiljöplanen ska beaktas och integreras i översiktsplanen och kommunala styrdokument som berör kulturmiljövärden och kulturarv. Den första kulturmiljöplanen, *Plan för kulturmiljön i Värnamo kommun* antogs 2018. Den äldre versionen ligger till grund till det nya styrdokumentet *Kulturmiljöplan för Värnamo kommun*.

Kulturmiljöplanen ska även kopplas till kommunens ställningstaganden om nationella och regionala miljömål och kulturmiljömål. Sveriges miljömål är centrala för omställningen till ett hållbart samhälle och för genomförandet av Agenda 2030. I miljömålen ingår flera mål med direkt koppling till kulturmiljön: *God bebyggd miljö*, *Ett levande odlingslandskap* och *Levande skogar*. Länsstyrelsen i Jönköpings län har fastställt att kommunerna senast år 2030 ska ha uppdaterade och antagna kulturmiljöunderlag. Kommunerna ska även ha antagna kulturmiljöprogram eller motsvarande styrdokument med politiskt förankrade visioner och mål för kulturmiljövärden.

Kulturmiljöplanen ska tydliggöra ansvarsfördelning utifrån gällande lagstiftning och samtidigt stärka kommunens arbete i frågor som berör kulturmiljön. Kommunen ska använda kulturmiljöplanen och tillhörande underlag som stöd i den verksamhet som påverkar kulturmiljövärden, exempelvis vid planläggning, lovprövning, infrastrukturprojekt och andra utvecklingsprojekt.

1.5 Bakgrund

Det är en nationell angelägenhet att skydda och vårda kulturmiljön. Ansvaret för kulturmiljön delas av alla. Både enskilda och myndigheter ska visa hänsyn och aktsamhet, och den som planerar eller utför ett arbete ska se till att skador på kulturmiljön undviks eller begränsas (*1 kap. 1 § kulturmiljölagen*).

Utgångspunkten för det allmännas ansvar att skydda kulturmiljön anges i miljöbalken (MB). Miljöbalken ligger till grund för beslut och ställningstaganden som rör kulturmiljövärden och ska tillämpas så att värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas (*1 kap. miljöbalken*).

Nydala klosterkyrka.

Kulturmiljöer avser platser och miljöer som har formats genom mänsklig påverkan, såsom kulturhistoriska byggnader, fornlämningar, kulturlämningar och större kulturlandskap. Kulturmiljöer omfattar även grönt kulturarv, exempelvis slåtterängar, hagmarker och kulturväxter, samt biologiskt kulturarv.

Kulturarv omfattar allt som tidigare generationer har skapat och hur detta uppfattas, tolkas och förs vidare av senare generationer. Det kan handla om både materiella och immateriella uttryck, såsom föremål, hantverk, traditioner, sägner och ortnamn.

I kulturmiljöplanen används begreppen *kulturmiljö* och *kulturmiljövärden* för att beskriva fysiska kulturmiljöer, exempelvis kulturhistoriska byggnader, kulturgeografiska landskap samt forn- och kulturlämningar.

Begreppet *kulturarv* används för att beskriva det immateriella kulturarvet, såsom traditioner, hantverk, identitet och sägner.

1.6 Kulturmiljövärden i Värnamo

I landskapen och miljöerna omkring oss finns spår av människor som har levt och verkat före oss. Dessa spår form av kulturlämningar, byggnader och föremål återfinns i odlingslandskapet, vid stränderna, i skogen och i staden. Kulturmiljöer omfattar alla miljöer som har skapats och formats av människor genom tider och generationer. Det omfattar allt från äldre byggnader och vägar till kulturlämningar, fornlämningar, slåtterängar, hagmarker, kulturväxter och kulturlandskap.

Åminne bruk.

Kulturmiljöerna präglas och påverkas dessutom av lokala och regionala förutsättningar som kulturarv, historia och geografi.

Värnamo kommun är rik på kulturmiljöer med ursprung från olika tidsperioder i historien. Spåren av det förflutna finns spridda över hela kommunen, både i stadsmiljöer och på landsbygden. Intill sjöarna Bolmen och Vidöstern finns flera av de äldsta stenåldersfynden. I kommunen finns flest gravar från bronsåldern i länet. Gravarna består ofta av stora rösen och högar som är placerade på krön och åsar i landskapet. Välbevarade gravfält finns bland annat i Bredaryd, Kärda, Värnamo och Rydaholm. Exempel på gravrösen från bronsåldern finns i Helmershus och Mossle i Värnamo samt i Kylahov, Hånger och Os.

Från bronsåldern finns även hällristningar på block och stenar som i Dannäs och Hånger. Både från bronsåldern och järnåldern finna skålgropar eller älvkvarnar, som består av små runda gropar inhuggna i stenblock. Dessa återfinns främst i anslutning till äldre boplatser som områden kring sjön Vidöstern och Bolmen.

Resta stenar, stensättningar och domarringar är gravformer som huvudsakligen hör till den äldre järnåldern. En domarring består av en rund eller oval formation av resta stenar placerade med jämna mellanrum. En av länets största domarringar med en diameter på 22 meter, finns i Hindsekind intill sjön Hindsen. En annan gravform är skeppssättningar, som består av resta stenar ordnade i formen av ett skepp som exempelvis finns på gravfältet i Mosslelund, Värnamo.

Från den yngre järnåldern finns ett stort antal fornlämningar i kommunen. Gravfälten från denna period består ofta av mindre och flacka högar, så kallade höggravfält. I Kärda finns flest höggravfält i länet, men större gravfält finns även i Vallerstad, Hånger, Rydaholm, Torskinge, Dannäs och Fryele.

Gravfält, Forsheda.

Från den yngre järnåldern finns också flera kända runstenar, bland annat i Tånnö, Forsheda, Runemo, Värnamo och Ed i Voxtorp. De flesta runstenarna restes under 1000-talet och har skriftband med runor som kan vara svåra att urskilja. Flertalet har inristade kors och berättar om människor som levde i Värnamo för tusen år sedan.

Runsten, Forsheda.

På landsbygden finns välbevarade byar och gårdar med rötter i det äldre kulturlandskapet. Stenmurar är ett karaktäristiskt inslag i dessa miljöer, som i Bohulta och Sötåsa i Os. Runt sjöar och i äldre jordbruksbygder finns äldre gårdar med vidsträckta åker- och hagmarker, exempelvis i Vallerstad och kring Källundasjön mellan Forsheda och Kärda.

I stad och tätorter finns en tydlig kontinuitet i byggnader och bebyggelsemiljöer från 1800-talets handels- och järnvägssamhällen, tingsplatser och sockencentra. I kommunen finns även ett rikt industriellt kulturarv från olika verksamheter, inte minst i bruksorten Åminne. I tätorterna finns välbevarade modernistiska byggnader och bostadskvarter med höga arkitektoniska värden från första hälften av 1900-talet.

1.7 Kulturmiljö och kulturarv i kommunens verksamhet

Kommunen samverkar med länsstyrelsen i Jönköpings län, Jönköpings läns museum, föreningsliv och civilsamhälle i arbetet med att bevara och tillgängliggöra kulturmiljövärden. Inom kommunen pågår flera projekt med fokus på vårdprogram, skötselåtgärder och tillgängliggörande av kulturmiljöer. Kommunen inventerar, dokumenterar och sammanställer kulturmiljövärden i olika planeringsunderlag som används i den kommunala verksamheten. Flera av dessa projekt genomförs i samverkan med länsstyrelsen i Jönköpings län.

Kommunen samarbetar även med föreningsliv och civilsamhälle i olika skolprojekt med inriktning på kulturarv. Kulturarvsdagar anordnas med fokus på att tillgängliggöra kulturarv för barn och unga. Detta sker genom flera återkommande koncept, såsom medeltidsdagar i Nydala kloster, aktiviteter med agrarhistoriskt tema i Apladalen samt insatser med fokus på industrihistoria i Åminne bruk.

Kulturarvsnoden som skapades i samverkans med Jönköpings läns museum är ett projekt som syftar till att tillgängliggöra ett levande kulturarv för barn och unga. Genom projektet ges elever möjlighet att tolka, bearbeta och presentera lokalhistoria och kulturarv i form av filmer och utställningar i Kulturarvsnoden på stadsbiblioteket.

I kommunen pågår även arbete med rutiner för att bevara kulturhistoriskt värdefulla byggnader med som riskerar att påverkas av klimatförändringar, exempelvis genom ökad risk för brand och översvämning.

På kommunens webbplats finns *Digitalt kulturarv*, en miniwebb med fokus på kulturmiljöer, kulturarv och lokal historia. Där samlas information om riksintressen, forn- och kulturlämningar samt kulturarvsprojekt i kommunen. Mer information om *Digitalt kulturarv* finns på Värnamo kommuns webbplats:
Digitalt kulturarv - Värnamo kommun (varnamo.se)

1.8 Kulturmiljövärden – nytta och resurs

Kulturmiljöer och kulturarv är viktiga resurser i samhällsutvecklingen och bidrar till både social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. De är en del av vår gemensamma historia och identitet för människors välbefinnande, tillhörighet och upplevelse av trygghet. Kulturmiljövärden bidrar till attraktiva livsmiljöer och mötesplatser.

Kulturmiljövärden är en resurs i samhällsplaneringen till att skapa kvalitativa och långsiktigt hållbara miljöer. Genom att ta tillvara befintliga strukturer, byggnader och landskap kan ny bebyggelse och infrastruktur anpassas som stärker helhetsintrycket och bidrar till god arkitektur och gestaltning. Kulturmiljön ingår även i regeringsuppdraget om gestaltad livsmiljö.

Kulturmiljövärden har en stor betydelse till besöksnäring, friluftsliv och rekreation. Kulturhistoriska miljöer, besöksmål och evenemang bidrar till lokal utveckling och ekonomisk tillväxt, samtidigt som de ökar förståelsen för platsens historia och särart.

Kulturmiljöer och kulturarv är dessutom viktiga ur ett utbildnings- och kunskapsperspektiv som pedagogiska resurser för skola och utbildning och ger möjligheter till lärande genom upplevelse, tolkning och reflektion. Genom att tillgängliggöra kulturmiljövärden kan kunskap och berättelser föras vidare från äldre till nya generationer.

Lundsbo naturreservat.

2. Fyrstegsprincipen i arbetet med kulturmiljön

Kulturmiljövärden är en viktig del i arbetet för ett hållbart samhälle och ingår i de nationella kulturmiljömålen och miljömålen. I samhällsplaneringen utgör kulturmiljöer en betydelsefull resurs vid planering, byggande, förvaltning och utveckling av den fysiska miljön. Ett långsiktigt och hållbart arbete med kulturmiljöer bidrar till att stärka kommunens attraktivitet, identitet och livskvalitet för både invånarna och besöksnäringen. För att kulturmiljövärden ska kunna användas och utvecklas som en resurs krävs medvetna ställningstaganden, tydliga mål och samverkan mellan olika aktörer.

En förstörd kulturmiljö kan aldrig återskapas. Det är därför viktigt att rutiner följs av samtliga inblandade parter för att undvika skador och förlust av kulturmiljövärden. En grundläggande förutsättning är att det finns kunskap och medvetenhet om kulturmiljöernas värden och deras betydelse för kommunen och dess invånare.

Enligt plan- och bygglagen är det förbjudet att förvanska kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, särskilt värdefulla byggnader och miljöer. Det är även förbjudet att skada fornlämningar och andra kulturhistoriska miljöer enligt kulturmiljölagen.

Fyrstegsprincipen är en analysmetodik som innebär att planerade åtgärder alltid först ska prövas med hänsyn till konsekvenserna för kulturmiljövärden innan ett beslut fattas. Fyrprincipen består av fyra steg i en fallande skala som innebär att först ska den planerade åtgärden prövas enligt steget i den översta skalan. Men om det inte är möjligt så ska nästa steg prövas, enligt den fallande skalan.

Syftet med att samverka och använda fyrstegsprincipen för kulturmiljön är att skapa en gemensam metod med tydliga rutiner och riktlinjer i kommunen. Genom att använda fyrstegsprincipen som en checklista finns goda förutsättningar att åtgärder som innebär som rivning och negativa förändringar undviks till dess att inga andra alternativ återstår. Samtidigt ger det förutsättningar att kulturmiljövärden kan bevaras, utvecklas, brukas och återanvändas på ett långsiktigt och hållbart sätt i kommunen.

Fyrstegsprincipen består av fyra steg och i fallande skala:

- Bevara, exponera och utveckla
- Integrera och tillgängliggör
- Tillvarata och återvinn
- Ersätt och dokumentera om bevarande inte är möjligt

2.1. Bevara, exponera och utveckla

Kommunen ska verka för att bevara kulturmiljövärden och även utöva tillsyn över dem. Detta kan innebära att kommunen beslutar om renoverings- och underhållsåtgärder för att säkra kulturhistoriska byggnaders värden och fysiska skick. Skötselåtgärder ska genomföras för att motverka att kulturlandskap växer igen samt för att förebygga skador på forn- och kulturlämningar. Användning av betesdjur är ett viktigt verktyg för att bevara kulturlandskapet och det gröna kulturarvet.

Åtgärder och insatser ska synliggöras och kommuniceras genom exempelvis informationsskyltar, utställningar och digitala kanaler. Undersök möjligheterna att använda och utveckla kulturhistoriska byggnader och kulturmiljöer till nya funktioner under förutsättning att deras värden tas till vara. Ett långsiktigt skydd av kulturmiljövärden ska säkerställas genom regleringar som motverkar negativa förändringar.

Skydds- och varsamhetsbestämmelser ska beslutas i detaljplaner och lovärenden för att skydda kulturmiljövärden innan verksamheter eller åtgärder påbörjas. Detta kan även omfatta restriktioner för markanvändning i områden som riskerar att påverka kulturmiljövärden negativt.

Kommunen ska enligt PBL 8 kap. 13 § redovisa särskilt värdefulla byggnadsverk, allmänna platser och bebyggelseområden i översiktsplanen. Översiktsplanen ska visa kommunens ambitioner som krävs för att tillvarata kulturmiljövärden i planering och byggande.

Antikvarisk expertis ska kontaktas inför planerade åtgärder som kan påverka kulturmiljövärden. Länsstyrelsen som är tillsynsmyndighet ska involveras i ärenden som omfattas av kulturmiljölagen och miljöbalken. Vid behov ska beslut fattas om kulturmiljöutredningar för att säkerställa att kulturmiljövärden identifieras och inte skadas av planerade åtgärder.

2.2. Integrera och tillgängliggör

Kulturmiljöer ska användas som en resurs vid planering, lokalisering och utformning av ny bebyggelse, infrastruktur och anläggningar. Genom att integrera kulturmiljövärden i planeringen kan dess kvaliteter stärkas och bidra till attraktiva och hållbara miljöer för boende, verksamma och besökare.

Kopplingar mellan kulturmiljöer till samhället, bebyggelsen och landskapet ska utvecklas och förstärkas. Detta kan innebära att kulturmiljöer används som promenadstråk, friluftsliv, skyltning, guidning samt för aktiviteter och evenemang som bidrar till ökad tillgänglighet och förståelse.

2.3. Tillvarata och återvinn

Vid ombyggnation, exploatering och utveckling ska byggnader, byggnadsdelar och kulturmiljöer i möjligaste mån bevaras. Ny bebyggelse och ny infrastruktur ska anpassas till befintlig bebyggelse och det omgivande kulturlandskapet.

Möjligheten att bevara delar av byggnader samt att återbruka byggnadsmaterial ska alltid undersökas. Det gröna kulturarvet ska tas till vara för att gynna biologiskt kulturarv, såsom kulturväxter och rödlistade arter. Kulturlandskap, exempelvis hagmarker och slåtterängar, kan bevaras genom hävd och skötselåtgärder som röjning och betesdrift.

2.4. Ersätt och dokumentera om bevarande inte är möjligt

Om samtliga alternativ har prövats och bevarande av en kulturhistorisk byggnad inte är möjlig på grund av exempelvis tekniskt skick eller andra omständigheter, ska möjligheterna att ersätta kulturmiljövärden undersökas. Detta kan innebära rekonstruktion eller återställande av byggnader för att bevara historisk karaktär och kvaliteter i ny form, eller att ny bebyggelse uppförs på ett respektfullt sätt som förmedlar platsens historia, kulturmiljövärden och immateriellt kulturarv.

Det kan även innebära att namngivning till platsen får en historisk koppling. En annan metod är att dokumentera platsens historia med en informationsskylt. Motsvarande åtgärder ska även tillämpas på kulturlämningar och kulturlandskap. Kulturmiljövärden ska alltid dokumenteras innan åtgärder som rivning eller exploatering genomförs. Antikvarisk expertis ska involveras och länsstyrelsen ska kontaktas i ärenden som omfattas av kulturmiljölagen och miljöbalken.

3. Strategier och riktlinjer

3.1 Kulturmiljövärden i kommunal verksamhet

Kulturmiljövärden ska integreras och beaktas i kommunens styrdokument, planer och strategier. Kulturmiljöplanen är ett övergripande styrdokument som ska fungera som vägledning vid kommunala beslut och ställningstaganden som kan påverka kulturmiljövärden. I kommunala styrdokument ska kulturmiljövärden tydliggöras i relevanta delar för att säkerställa att hänsyn tas vid planering, genomförande och uppföljning av kommunala åtgärder och projekt.

Kulturmiljöplanen ska samverka med kommunens övriga styrdokument, såsom översiktsplan, miljöprogram, arkitekturpolicy, grönstrukturplan, trafikstrategi och klimatanpassningsstrategi. Med samordning mellan styrdokumenten skapas bättre förutsättningar för att nå kommunens mål om en långsiktigt hållbar utveckling.

De mest omfattande kulturmiljöunderlagen i kommunen är:

- *Värt att värna. Kulturmiljöutredning för Värnamo kommun*
- *Reviderat regionalt kulturminnesvårdsprogram för Jönköpings län, 3*
- *Frikyrkligheten i Jönköpings län – historia, miljöer och lokaler*
- *Kulturmiljövårdens riksintressen i Jönköpings län*
- *Kulturhistoriska industrimiljöer i Jönköpings län*
- *GEOSECMA-kulturmiljö*
- *Skötsel av kulturmiljöer (GEOSECMA)*
- *Översiktlig bebyggelseinventering (GEOSECMA)*
- *Digitalt kulturarv i Värnamo kommun (Miniwebb, Värnamo kommun)*

Aktuella och väl underbyggda kulturmiljöunderlag är avgörande för att kommunen ska kunna värdera och hantera ärenden som berör kulturmiljövärden. Det är därför viktigt att nya kulturmiljöutredningar tas fram vid behov och att äldre underlag uppdateras och används i den kommunala verksamheten.

Delar av kulturmiljöunderlaget är inte digitaliserat, vilket begränsar tillgängligheten i arbetet med fysisk planering och lovärenden. Kulturmiljöunderlaget behöver därför uppdateras och digitaliseras, så att informationen blir mer lättillgänglig och aktuell.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har beslutat om en gemensam modell för inventering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader, *Översiktlig bebyggelseinventering Jönköpings län*. Modellen innebär att kommunerna kan bedöma bebyggelsevärden utifrån plan- och bygglagen samt kulturmiljölagens skydds- och hänsynsbestämmelser. Det inventerade materialet digitaliseras i ett GIS-skikt som ska vara tillgängligt i länsstyrelsens externa GIS-databas och som även ska användas av kommunerna i länet.

Strategier

Kulturmiljövärden ska integreras i kommunala styrdokument som berör fysisk planering, byggande, infrastruktur, markanvändning, miljö och klimatanpassning.

Kommunen ska säkerställa att kulturmiljöplanen används som underlag vid framtagande och revidering av kommunala styrdokument.

Kommunen ska ha aktuella kulturmiljöunderlag som tydliggör hur kulturmiljövärden ska bevaras och utvecklas inom den kommunala verksamheten.

Kommunen ska använda åtgärder och rutiner för att förebygga bränder, skador, översvämningar och stöld som kan drabba kulturarv och kulturhistoriska värden.

Det innebär följande rutiner:

- Vid framtagande och revidering av kommunala styrdokument ska kulturmiljövärden identifieras, beskrivas och beaktas.
- Kulturmiljöplanen ska följas upp och vid behov revideras för att säkerställa att den är aktuell och relevant.
- Kulturmiljöunderlagen ska värderas och användas i alla ärenden som berör kulturmiljövärden. Vid behov ska nya underlag tas fram.
- Kommunen ska utveckla handlingsplaner och rutiner för att säkerställa att kulturmiljövärden beaktas i den kommunala verksamheten.
- Kommunen ska sträva efter att ha aktuella, digitala och pedagogiskt utformade kulturmiljöunderlag som stöd i planering och beslutsfattande.
- Ansvariga tjänstepersoner inom kommunen ska alltid kontaktas i ett tidigt skede inför planerade åtgärder som kan påverka kulturmiljövärden.

Slättö kvarn.

3.2 Planering

Enligt plan- och bygglagen har kommunen ett juridiskt ansvar för att kulturhistoriska värden i den byggda miljön bevaras. Områden och platser med höga kulturhistoriska värden ska därför ges särskild hänsyn i den kommunala planeringen.

Kommunens viktigaste juridiska verktyg för att skydda bebyggelse är plan- och bygglagen. Genom att planlägga kulturmiljöer ökar medvetenheten om kulturmiljövärden, samtidigt som skyddet stärks på lång sikt. Tillgång på styrdokument och kulturmiljöutredningar har en stor betydelse. Det är viktigt att antikvarisk medverkan alltid prövas i planbesked och i ärenden som berör kulturmiljövärden.

I nya detaljplaner och områdesbestämmelser är det viktigt att införa skydds- och varsamhetsbestämmelser för bebyggelse med utpekade kulturmiljövärden. Även tillägg till befintliga detaljplaner ska övervägas när nya värden identifieras. Kommunen kan vid behov upprätta områdesbestämmelser för kulturmiljöer som saknar tillräckligt skydd.

Strategier

Kulturmiljövärden ska bevakas och värnas i översiktsplaneringen. Särskilt värdefull bebyggelse och kulturmiljöer ska hanteras restriktivt i detaljplanering och genom områdesbestämmelser.

Det innebär följande rutiner

- I översiktsplaneringen ska kulturmiljövärden beaktas och konsekvensbeskrivas. Skydds- och varsamhetsbestämmelser ska användas för att skydda kulturmiljövärden från rivning och förvanskning.

- Om exploateringsåtgärder riskerar att påverka kulturmiljövärden negativt ska en antikvarisk förundersökning genomföras.

- Ny planlagd bebyggelse i områden med kulturmiljövärden ska anpassas till omgivningen och inte störa helhetsintrycket av den befintliga kulturmiljön.

- Nya fastighetsbildningar i kulturhistoriskt värdefulla miljöer ska utformas så att tomtstorlek och tomtform bevaras. Vid behov kan buffertzoner skapas för att säkerställa att ny bebyggelse anpassas till kulturhistoriska värden.

- Vid lokalisering av vindbruksområden ska hänsyn tas till kulturmiljövärden och kulturlandskap. Vindkraftverk ska inte placeras i siktlinjer mot kyrkliga kulturminnen eller byggnadsminnen och ska inte medföra negativ påverkan på riksintressen eller värdefulla kulturlandskap.

- Vid namngivning av nya bostadskvarter och gator ska kulturhistoriska värden som kan knytas till platsens historia beaktas. Det är även positivt att komplettera med informationsskyltar om kulturmiljö och lokalhistoria.

3.3 Bygglov

Utanför områden med detaljplaner och områdesbestämmelser gäller generella bestämmelser för kulturmiljön enligt plan- och bygglagen. En byggnad behöver inte vara formellt utpekad i en kulturmiljöutredning eller omfattas av skydds- eller varsamhetsbestämmelser för att betraktas som särskilt värdefull.

Bestämmelserna om varsamhet och förbud mot förvanskning gäller generellt och riktar sig i första hand till fastighetsägaren, som har det yttersta ansvaret för byggnaden. Förbudet mot förvanskning gäller även när byggnaden inte är formellt skyddad i detaljplan eller områdesbestämmelser.

Eftersom kulturmiljö och arkitektur inte är lika detaljerat reglerat i plan- och bygglagen som tekniska krav, krävs tydliga ställningstaganden och beslut från kommunen. Om lagstödet inte är entydigt är det särskilt viktigt att kommunen erbjuder vägledning och dialog med fastighetsägare och byggherrar. Plan- och byggnadslagen medger att kommunen kan ställa krav på antikvarisk medverkan. Kommunen har även möjlighet att samverka med länsstyrelsen i frågor som rör kulturmiljövärden.

Bruno Mathsson Center, Värnamo.

Strategier

Kulturmiljövärden ska bevakas och värnas i lovprövningen. Särskilt värdefulla kulturmiljöer och byggnader ska behandlas med stor varsamhet. När ny bebyggelse tillkommer eller befintlig bebyggelse förändras ska särskild hänsyn tas till befintliga kulturmiljövärden.

Det innebär följande rutiner:

- Förändringar av särskilt värdefulla byggnader och kulturmiljöer ska prövas restriktivt vid lovgivning.

- Vid förhandsbesked, bygglov och anmälan ska kulturmiljövärden och arkitektoniska kvaliteter beaktas genom tidig dialog med byggherren. Vid behov ska antikvarisk expertis anlitas.

- Tillbyggnader och andra åtgärder som ger byggnader felaktiga proportioner eller på annat sätt påverkar byggnadens karaktär negativt ska undvikas. Material, kulör och utformning bör harmoniera med byggnadens karaktär, den omgivande bebyggelsen och det övergripande kulturlandskapet.

- Vid fastighetsbildning och förhandsbesked inom kulturhistoriskt värdefulla miljöer ska kommunen verka för att tomtstorlek och tomtform utgår från befintlig struktur och tradition.

- Solenergianläggningar ska i möjligaste mån placeras och utformas så att kulturhistoriska värden inte skadas. Material och kulör ska anpassas till byggnadens karaktär och volym.

- Innan rivningslov beviljas ska kommunen undersöka samtliga möjligheter till alternativa användningar av kulturhistoriskt värdefulla byggnader.

- Möjligheten att bevara delar av byggnaden och att återbruka byggnadsmaterial ska alltid prövas.

3.4 Kulturmiljövärden på kommunala fastigheter

Kommunen har som målsättning att bevara, utveckla och tillgängliggöra kulturbyggnader och kulturmiljöer. För att säkerställa en långsiktigt god förvaltning är det viktigt att använda befintliga kulturmiljöunderlag. Det krävs även tydliga rutiner och åtgärder för att kulturmiljövärden ska beaktas i den kommunala verksamheten.

Kommunen ska inte upplåta kulturbyggnader för användning eller verksamheter som riskerar att medföra negativ påverkan på kulturmiljövärdena. Vid upplåtelse av en kommunal kulturbyggnad ska avtal upprättas mellan parterna.

Avtalen ska reglera hur byggnaden får användas samt ange påföljder vid skador eller otillåten påverkan på kulturmiljövärden.

Genom att använda fyrstegsprincipen i kulturmiljöplanen ges förutsättningar att kulturmiljövärden bevaras och utvecklas på ett långsiktigt och hållbart sätt.

Strategier

Kommunen ska i egenskap av fastighetsägare verka för ett ansvarsfullt och långsiktigt skydd, förvaltning, tillgängliggörande och utveckling av befintliga kulturmiljövärden.

Kulturmiljöunderlag ska användas i ärenden som berör kulturmiljövärden. Ansvariga tjänstepersoner inom kommunen ska alltid kontaktas i ett tidigt skede inför planerade åtgärder som kan påverka kulturmiljövärden.

Det innebär följande rutiner:

- Kommunen ska sammanställa och använda aktuella skötselplaner och avtal för långsiktig planering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader, kulturmiljöer samt forn- och kulturlämningar på kommunägda fastigheter. Behovet av antikvarisk medverkan ska alltid prövas.

- Vid ombyggnationer och renoveringar som berör kulturhistoriskt värdefulla byggnader och kulturmiljöer ska antikvarisk kompetens involveras.

- Offentliga miljöer såsom parker, skogsområden och torg har utöver sociala och ekologiska värden även kulturmiljövärden. Dessa värden ska tas till vara och synliggöras i planering och verksamhet.

Rydaholms kyrka.

3.5 Kulturmiljö – en del av vårt kulturarv

Att främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas är ett av de nationella kulturpolitiska målen. Ur ett medborgarperspektiv är det därför viktigt att kulturarvet görs tillgängligt och kan brukas av alla invånare och målgrupper.

För att nå nya målgrupper, särskilt barn och unga, krävs riktade pedagogiska insatser. Det är viktigt att skolan ges möjlighet att upptäcka och reflektera kring sitt lokala kulturarv.

Hembygdsföreningar, kulturhistoriska föreningar och museer utgör en viktig del av kommunens kulturutbud och är centrala aktörer i arbetet med att bevara och tillgängliggöra kulturarvet. Denna samverkan bör stärkas och vidareutvecklas.

Naturområden i både tätorter och på landsbygden har ofta en tydlig kulturhistorisk koppling med ett grönt och biologiskt kulturarv. I friluftsområden och naturreservat ingår ofta även kulturmiljövärden, såsom fornlämningar och andra kulturhistoriska lämningar.

Kulturarv och kulturmiljöer har stor betydelse för platsutveckling, attraktivitet och hållbara besöksmål. Det är därför viktigt att kulturmiljöerna tillgängliggörs och integreras i besöksnäring och friluftsliv på ett varsamt och långsiktigt sätt.

Strategier

Kommunen ska arbeta långsiktigt för att bevara och utveckla ett levande och tillgängligt kulturarv.

Alla invånare ska ges möjlighet att ta del av, reflektera kring, använda och uppleva kulturarv och historia.

Det innebär följande rutiner:

- Kommunen ska verka för att bevara, tillgängliggöra och utveckla kulturmiljöer och kulturarv som besöksmål och för friluftsliv.
- Kommunen ska genom pedagogisk verksamhet ge skolor möjlighet att upptäcka, uppleva och använda kulturarv utifrån alla elevers olika förutsättningar.
- Kommunen ska sammanställa och tillgängliggöra information om kulturmiljövärden och kulturarv i både digitalt och tryckt format eller skyltning.
- Kommunen ska verka för långsiktigt samarbete med entreprenörer, föreningar och andra aktörer inom civilsamhället för att utveckla kulturarvsturismen i kommunen.
- Kommunen ska aktivt och långsiktigt samverka med hembygdsföreningar och kulturhistoriska föreningar kring kulturarv och lokalhistoria.

Dokumentansvariga

Kulturmiljöplanen fastställs av kommunfullmäktige efter behandling i samhällsbyggnadsnämnden och kulturnämnden samt remiss till berörda verksamheter.

Uppföljning

En uppföljning av hela kulturmiljöplanen görs vid behov, dock minst en gång varje mandatperiod.

Revidering

Revidering av kulturmiljöplanen ska ske senast 2030-12-31.

Remiss om förslag till ny kulturmiljöplan för Värnamo kommun

Samhällsbyggnadsnämnden i Värnamo kommun beslutade den 30 september 2026 att skicka ut förslag till ny kulturmiljöplan på remiss.

Kulturmiljöplanen beskriver kommunens långsiktiga inriktning för hur kulturmiljövärden ska användas, utvecklas och bevaras. Den utgör ett viktigt underlag för framtida beslut om kulturmiljövärden i kommunen.

Samrådsperiod

Samrådsperioden pågår mellan **30 september och 30 november 2026.**

Under denna tid är ni välkomna att lämna skriftliga synpunkter via:

- **E-post:** samhallsbyggnad@varnamo.se
- **Post:** Värnamo kommun, Samhällsbyggnadsförvaltningen, 331 83 Värnamo

Märk e-postmeddelandet eller brevet med: ”Synpunkter ny kulturmiljöplan”

Sista dag att lämna synpunkter är den 30 november 2026.

Vid frågor eller mer information

Välkommen att kontakta kontaktcenter:

- **Telefon:** 0370-37 70 00
- **E-post:** kontaktcenter@varnamo.se

Samhällsbyggnadsnämnden, Värnamo kommun

Sbn § 126 Dnr ALL.2026.2575

Kulturmiljöplan för Värnamo kommun

Beslut
Samhällsbyggnadsnämnden beslutar
att skicka kulturmiljöplanen på remiss till samtliga nämnder, kommunala bolag och till länsstyrelsen, samt
att sista dag för att komma in med yttrande är 30 november 2026.

Ärendebeskrivning
Ett förslag på en ny kulturmiljöplan för Värnamo kommun har tagits fram. Kulturmiljöplan för Värnamo kommun är ett styrdokument som redovisar kommunens ställningstagande och ambitionsnivå för kulturmiljövärden i den kommunala verksamheten. I kulturmiljöplanen ingår strategier och rutiner hur kulturmiljövärden ska hanteras och utvecklas i den kommunala verksamheten. Den tryckta produkten kommer även kompletteras med en digital version som ska publiceras på kommunens hemsida.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har inkommit med tjänsteskrivelse 21 september 2026.

Förslag till beslut
Samhällsbyggnadsnämnden föreslås besluta
att kulturmiljöplanen skickas på internremiss till kulturnämnden samt teknik- och fritidsnämnden. Remisstiden är till 31 oktober 2026. Därefter att samhällsbyggnadsnämnden godkänner kulturmiljöplanen och sedan skickar den till kommunfullmäktige för beslut.

Beslutsunderlag
- Kulturmiljöplan

Beslut skickas till:
Samtliga nämnder
Kommunala bolag
Länsstyrelsen

IOP Värnamo Kommun och Studieförbundet Vuxenskolan

Sammanställning Värnamo Agenda 2030 år 20260101-20261001.

BAKGRUND

Värnamo Agenda 2030 är ett löst nätverk av engagerade människor som ser möjligheter i att samverka på olika sätt kring frågor som rör hållbar utveckling. Nätverket består av både privatpersoner och representanter för olika organisationer som samlar och sprider hållbara exempel lokalt.

SYFTE

Syftet med partnerskapet är att dels ökasamarbetsmöjligheterna mellan aktörer som är intresserade av Agenda 2030, dels att öka kunskaperna allmänt kring hållbarhetsfrågor.

UPPDRAG

SV Värnamo har ansvar att sammankalla nätverket och utveckla dess form, genom nätverket driva Värnamo Agenda 2030:s plattform för sociala medier, genomföra aktiviteter och återrapportera resultat till Värnamo kommun.

MÅL

Årligen ska SV Värnamo och Värnamo Agenda 2030 genomföra minst

- 3-5 stycken Aktiviteter som berör Agenda 2030, alternativt ett eller flera globala mål.

Aktiviteterna ska vara av utbildande och inspirerande karaktär.

- 30 stycken inlägg på sociala medier om lokal kopplingar till Agenda 2030, alternativt ett eller flera globala mål. Inläggen ska ha en uppmuntrande/inspirerande ton.

AKTIVITETER

10/2 Renoveringsraseriet med Alfred Skogberg digital föreläsning mål 12.

17/2 Mitt Vanlife tips och trix resa hållbart i Europa mål 12.

10/3 Finansiell Hälsa med Institutet för Finansiell hälsa digital föreläsning mål 4.

3/3 Klimatkollen AI och klimatkrisen mål 13.

3/6 Sista mötet med Martina Palm vår kontaktperson på kommunen.

10/9 A Sustainable To Morrow mässa på Gummifabriken där vi hade en monter och promotade föreläsningarna 14-18/9.

14/9 Föreläsning HUB med Maria Hammarling på Sveriges konsumenter, mål 12.

15/9 Föreläsning HUB med Anna Wahlberg matexpert på Världsnaturfonden mål 2.

16/9 Föreläsning HUB med Jakob König från Fair Finance Guid mål 4.

17/9 Föreläsning HUB med Dino Viscovi medieforskare vid Linne ‘universitetet mål 4.

18/9 Föreläsning HUB med Helena Byman från Medveten Konsumtion mål 12.

Föreläsningarna i HUB form var ett samarbete med SPF som har ett arvsfondsprojekt Hållbara seniorer.

3/10 Vår nya kontaktperson Matilda Mikaelsson startar sin tjänst.

Sociala medier

Vi har producerat 34 små lokalanpassade filmer, 2 filmer om varje mål. Dessa lägger vi ut varvat med andra inlägg på sociala medier med hållbarhetsinriktning.

Vi har haft lokalt anpassade inlägg varvat med filmer. Vi har lagt upp ca 40 inlägg på FB och Linked In. Även You tube kanalen har haft inlägg.

Värnamo 20261003

Anette Bergkvist

Studieförbundet Vuxenskolan

VÄRNAMO KOMMUN

TJÄNSTESKRIVELSE
2026-10-28

Kommunledningsförvaltningen | Kommunstyrelsen | Dnr:KS.2026.17

Upphandling av ROT-projekt Huvudbyggnad A, Finnvedens Gymnasium med partnering som arbetsform, Värnamo kommun

Ärendebeskrivning

Upphandling av kontrakt för renoverings-, om- och tillbyggnadsarbeten avseende Huvudbyggnad A vid Finnvedens gymnasium, Värnamo kommun och därtill relaterade arbeten.

I entreprenaden kan även evakueringslösningar, utrustning och lös inredning komma att ingå. Därutöver kan inslag av infrastruktur i området ingå i form av till exempel gator, GC-vägar och ledningsförläggning. Entreprenaden genomförs som en totalentreprenad (ABT 06) med partnering som arbetsform.

Näringsutskottet behandlade ärende 6 februari 2026, §6.

Kommunstyrelsen behandlade ärendet 3 mars 2026, § 82.

Näringsutskottet beslutade 27 oktober 2026, § 50 föreslå kommunstyrelsen att fatta beslut om tilldelning av kontrakt för ROT-projekt Huvudbyggnad A, Finnvedens Gymnasium med partnering som arbetsform, Värnamo kommun

Beslutsförslag

Näringsutskottet föreslår kommunstyrelsen

att fatta besluta om tilldelning av kontrakt för ROT-projekt Huvudbyggnad A, Finnvedens Gymnasium med partnering som arbetsform, Värnamo kommun.

Thomas Axelsson
Inköpare

Emma Gröndahl
Kommundirektör

Bakgrund

Inköpsenheten genomför upphandling av Upphandling av ROT-projekt Huvudbyggnad A, Finnvedens Gymnasium med partnering som arbetsform, Värnamo kommun för teknik- och fritidsförvaltningen.

Underlag till upphandlingen har upprättats av inköpsenheten i samarbete med ansvariga inom området på teknik- och fritidsförvaltningen.

Upphandlingens totala värde uppgår till 250 000 000 kronor.

Tänkt avtalsperiod

Kontraktet gäller från undertecknande och upphör att gälla då samtliga kontraktsarbeten i entreprenaden är slutreglerade.

Upphandlingsförfarande

Upphandlingen genomförs som ett öppet förfarande enligt lagen om offentlig upphandling.

Upphandlingen har annonserats enligt fastställd rutin.

Utvärderingsmodellen i upphandlingen är bästa förhållande mellan pris och kvalitet.

Sista anbudsdag: 2026-09-25.

Utredning

Anbud har inkommit från följande anbudslämnare, med angivet anbudspris:

- Ange leverantör 1 inkl. org.nr, Ange summa
- Ange leverantör 2 inkl. org.nr, Ange summa
- Ange leverantör 3 inkl. org.nr, Ange summa
- Ange leverantör 4 inkl. org.nr, Ange summa
- Ange leverantör 5 inkl. org.nr, Ange summa
- Ange leverantör 6 inkl. org.nr, Ange summa

Utvärdering av anbuden har gjorts av inköpsenheten tillsammans med berörd personal, se bifogat utvärderingsprotokoll.

Om ”bästa förhållande mellan pris och kvalitet” används vid utvärderingen ska också en beskrivning av vilka kriterier som utvärderats anges här. En anbudssammanställning ska då också bifogas denna skrivelse.

Ange leverantör innehar det anbud som har lägst jämförelsetal, ange summa.

Företagsbeskrivning föreslagen leverantör

Beskriv övergripande den leverantör som föreslås tilldelas avtalet. Erfarenhet (år), bransch, antal anställda, säte (lokal förankring?) Har Värnamo kommun erfarenhet sedan tidigare, eller någon annan kommun?

Här ska de beslutsunderlag som ligger till grund för beslutsförslaget listas med en rad per handling. Texten kommer föras över till protokollet där ”X-förvaltningens tjänsteskrivelse 2025-xx-xx” kommer stå med som förifyllt förslag. Exempel på beslutsunderlag:

- skrivelse/ansökan som initierat ärendet
- Tidigare beslut i ärendet.
- Utredningar, remissyttranden, kartor

Kartläggning hedersrelaterat våld och förtryck

Ärendebeskrivning

I samband med att Alliansens budget för 2025 antogs av kommunfullmäktige i juni gavs kommunstyrelsen i uppdrag att, i samverkan med medborgarnämnden och andra relevanta aktörer, genomföra en kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck i Värnamo kommun samt utreda behovet av eventuella riktlinjer eller rutinförtydliganden inom området. Kommunledningsförvaltningen har genomfört kartläggningen under perioden november 2025 till februari 2026. Arbetet har omfattat inhämtning av statistik och underlag på nationell, regional och lokal nivå samt intervjuer med berörda verksamheter inom kommunen. Syftet har varit att skapa en samlad lägesbild av förekomsten av hedersrelaterat våld och förtryck, hur problematiken tar sig uttryck samt hur kommunens arbete är organiserat och styrt.

Den 17 mars 2026 beslutade kommunstyrelsen (§ 101 Dnr: KS.2026.165) att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att i samverkan med medborgarnämnden, omsorgsnämnden samt barn och utbildningsnämnden ta fram kommunövergripande riktlinjer för arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck, med särskilt fokus på barn och unga samt att inventera och strukturera samverkan mellan berörda aktörer, både internt och externt. Kommunstyrelsen beslutade också att ge berörda nämnder i uppdrag att respektive förvaltning ska se över och, vid behov, revidera verksamhetsspecifika rutiner, säkerställa att rutinerna är kända och tillämpas i verksamheten. Det beslutades även att ge HR-avdelningen i uppdrag att ta fram en plan för kompetenshöjande insatser inom området hedersrelaterat våld och förtryck och att slutligen uppdra åt kommunledningsförvaltningen att återrapportera genomförda åtgärder till kommunstyrelsen senast 17 november 2026.

Ärendets handläggare har tillsammans med HR tagit fram ett förslag på utbildning samt informerat de främst berörda nämnderna MBN, ON och BUN vid två tillfällen vardera, ett under våren och ett under hösten. Reviderade

verksamhetsspecifika rutiner redovisas först efter kommunövergripande riktlinje har beslutats.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna redovisningen av genomförda åtgärder samt förslag på kommunövergripande riktlinje mot hedersrelaterat våld och förtryck i Värnamo kommun samt

att remittera förslag på kommunövergripande riktlinje mot hedersrelaterat våld och förtryck till samtliga nämnder.

Ida Vesterlund
Kvalitetsutvecklare- utredare

Emma Gröndahl
Kommundirektör

Beslutsunderlag

- § 101 Dnr: KS.2026.165
- Bilaga 1. Förslag kommunövergripande riktlinje mot hedersrelaterat våld och förtryck Värnamo kommun.
- Bilaga 2 Pppt Information om HRV, förslag på riktlinje och information till nämnderna

Utredning

Här får förvaltningen möjlighet att beskriva ärendet mer utförligt/detaljerat. Ibland kan denna rubrik vara överflödig beroende på ärendets beskaffenhet. Texten kommer inte per automatik med i protokollet.

Om förvaltningen har en motivering till sitt beslutsförslag ska det anges här, gärna under en underrubrik ”Förvaltningens motivering till beslut”. Under en sådan rubrik anger förvaltningen skälen till sitt ställningstagande och beskriver sin bedömning av ärendet. Ibland är det inte nödvändigt att ange skäl/motivering för beslutet, det beror på ärendet beskaffenhet. Det finns en motiverings-skyldighet för beslut som överklagas enligt förvaltningslagen.

Riskbedömning

Beskrivning av konsekvenser som beslutet får utifrån det perspektiv som förvaltningen/nämnden har.

VÄRNAMO KOMMUN

Reglemente
Policy
Plan
Åtgärdsplan
Riktlinje

Riktlinje Hedersrelaterat våld och förtryck

Reglemente
Kommunala beslut som utöver kommunallag och andra författningar styr och reglerar kommunala verksamheter. Innefattar Nämndreglementen, Delegeringsordningar, Bolagsordningar, Ägardirektiv, Föreskrifter, Kommunala taxor och avgifter.

Policy
Anger principer och värdegrundsbaserat förhållningssätt och tjänar som vägledning inom det aktuella området.

Plan
Beskriver strategier för arbetet med utvecklingen av Värnamo som kommun, och utvecklingsarbete inom kommunens organisation.

Åtgärdsplan
Anger konkreta åtgärder, tidsramar och ansvar.

Riktlinje
Beskriver hur förvaltning bedriver den befintliga verksamheten, eller ett visst område, så att den bedrivs effektivt och med god kvalitet.

UTKAST

Fastställd av:
Dokumentet gäller från: 20xx-xx-xx
Dokumentet gäller för: Kommunstyrelsen och kommunens nämnder och utskott
Dokumentansvarig: Kommunledningsförvaltningen

Bakgrund

Kommunens kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck visar att problematiken förekommer i Värnamo kommun. Utsattheten tar sig främst uttryck genom kontroll, begränsningar av individers frihet, psykiskt våld och oro för bortförande, men även genom hot och fysiskt våld.

Kartläggningen visar att det finns kunskap och rutiner inom flera verksamheter men också behov av ökad samordning, stärkt förebyggande arbete och en gemensam kommunövergripande inriktning.

Med grund i detta har kommunstyrelsen beslutat, (KS 17 mars 2026 § 101):

att godkänna redovisningen av kartläggningen av hedersrelaterat våld och förtryck i Värnamo kommun,

att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att i samverkan med medborgarnämnden, omsorgsnämnden samt barn och utbildningsnämnden ta fram kommunövergripande riktlinjer för arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck, med särskilt fokus på barn och unga samt att inventera och strukturera samverkan mellan berörda aktörer, både internt och externt,

att ge berörda nämnder i uppdrag att respektive förvaltning ska:

- se över och vid behov revidera verksamhetsspecifika rutiner,

- säkerställa att rutinerna är kända och tillämpas i verksamheten,

att ge HR-avdelningen i uppdrag att ta fram en plan för kompetenshöjande insatser inom området hedersrelaterat våld och förtryck,

att uppdra åt kommunledningsförvaltningen att återrapportera genomförda åtgärder till kommunstyrelsen senast 17 november 2026.

Denna riktlinje ska bidra till ett likvärdigt, rättssäkert och kunskapsbaserat arbete i hela kommunen.

UTKAST

Syfte

Denna riktlinje ska säkerställa ett likvärdigt, rättssäkert och kunskapsbaserat arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck i Värnamo kommun.

Riktlinjen ska ge stöd för att:

- förebygga hedersrelaterat våld och förtryck,
- upptäcka utsatthet i ett tidigt skede,
- ge stöd och skydd till utsatta,
- säkerställa samverkan mellan berörda verksamheter,
- stärka kommunens samlade kompetens inom området.

Definition av hedersrelaterat våld och förtryck

Hedersrelaterat våld och förtryck innebär att en person begränsas, kontrolleras eller utsätts för hot, tvång eller våld för att upprätthålla eller återupprätta en familjs, släkts eller grupps heder.

Hedersrelaterat våld och förtryck skiljer sig från annat våld genom att det ofta är kollektivt förankrat och utövas eller sanktioneras av flera personer. Den utsatta riskerar därför att möta kontroll och påtryckningar från flera personer i sin närhet.

Våldet kan vara fysiskt, psykiskt, socialt, ekonomiskt eller sexuellt och kan omfatta exempelvis begränsningar av vardagslivet, hot, tvångsäktenskap, barnäktenskap, könsstympning och bortförande.

Särskilt sårbara grupper

Hedersrelaterat våld och förtryck kan drabba människor i alla åldrar och livssituationer. Barn och unga är särskilt utsatta eftersom kontrollen ofta etableras tidigt och kan påverka utbildning, fritid, relationer och framtida livsval.

Flickor och unga kvinnor är ofta mest utsatta, men även pojkar och män kan drabbas av kontroll, hot och begränsningar.

Hbtqi-personer kan vara särskilt utsatta eftersom normer kring kön, sexualitet och relationer ofta har en central betydelse i hederskontexter.

Personer med funktionsnedsättning kan ha svårare att söka hjälp eller göra sin situation känd och kan därför vara särskilt sårbara.

Personer som bryter mot familjens eller gruppens normer kan ha behov av omfattande stöd- och skyddsinsatser eftersom konsekvenserna av att

UTKAST

bryta med sin familj eller sitt nätverk kan vara betydande.

Kommunens ställningstagande

Värnamo kommun accepterar inte någon form av hedersrelaterat våld eller förtryck.

Alla barn, unga och vuxna har rätt till kroppslig integritet, självbestämmande och frihet att forma sina liv utan hot, våld eller otillbörlig kontroll.

Kommunens arbete ska vila på de mänskliga rättigheterna, barnkonventionen och FN konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning såväl som gällande lagstiftning. Alla invånare ska ges jämlika och jämställda förutsättningar till trygghet, delaktighet och inflytande. Barnets bästa, tillgänglighet och icke-diskriminering ska vara vägledande perspektiv i kommunens beslut, verksamheter och utvecklingsarbete.

Förebyggande arbete och särskilt ansvar

Arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck är ett gemensamt ansvar för hela kommunen. Samtliga nämnder och verksamheter ska inom ramen för sitt uppdrag bidra till att förebygga, uppmärksamma och motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Hedersperspektivet ska integreras i befintliga trygghets-, folkhälso- och barnrättsinsatser samt utifrån en arbetsgivarroll.

Vissa verksamheter har ett särskilt ansvar utifrån sina uppdrag och målgrupper, se rubrik *Organisation och ansvar.*

Samverkan

Arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck kräver samverkan mellan kommunens verksamheter och externa aktörer.

Samverkan ska vara tydlig, strukturerad och bidra till ett effektivt stöd för utsatta personer. Kommunledningsförvaltningen ska säkerställa tydliga kontaktvägar avseende samverkan såväl mellan kommunernas verksamheter som externa aktörer som exempelvis polis, region och civilsamhälle. Kommunledningsförvaltningen ska säkerställa att samverkansformerna är kända i berörda verksamheter.

Kompetens

Kompetensutveckling ska planeras utifrån verksamheternas behov och ingå i kommunens ordinarie utbildningsarbete. Medarbetare och chefer ska ha den kunskap som krävs för att upptäcka, förebygga och hantera hedersrelaterat våld och förtryck.

Kommunledningsförvaltningen ansvarar för att ta fram utbildningsmaterial gällande hedersrelaterat våld och förtryck i samverkan med medborgarförvaltningen, samt att utbildningen ingår i ordinarie introduktion av nya chefer och medarbetare. Komplettering eller förnyelse av kunskap genomförs årligen eller vid behov. Det ska även erbjudas en fördjupad utbildning och handledning till nyckelfunktioner inom området.

Rutiner

Varje förvaltning ska ha dokumenterade rutiner för hur misstanke eller kännedom om hedersrelaterat våld och förtryck ska hanteras.

Rutinerna ska minst omfatta och beskriva:

- ansvarsfördelning,
- kontaktvägar,
- samverkan,
- upptäckt,
- dokumentation,
- anmälan enligt gällande lagstiftning,
- skydds- och stödinsatser.

Organisation och ansvar

Riktlinjen gäller för samtliga nämnder, förvaltningar och verksamheter i Värnamo kommun.

Alla verksamheter har ett ansvar att uppmärksamma, förebygga och agera vid misstanke om eller kännedom om hedersrelaterat våld och förtryck utifrån sitt uppdrag och gällande lagstiftning.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunövergripande samordning, uppföljning och utveckling av arbetet samt för att stödja nämndernas arbete genom gemensamma styrformer, utbildningsinsatser och samverkansstrukturer.

UTKAST

Nämnder och förvaltningar

Varje nämnd och förvaltning ansvarar för att:

- riktlinjen omsätts i verksamheten,
- nödvändiga rutiner finns,
- medarbetare har tillräcklig kunskap,
- arbetet följs upp inom det egna ansvarsområdet.

Gemensamt ansvar

Samtliga nämnder ansvarar, inom ramen för sitt uppdrag, för att:

- förebygga hedersrelaterat våld och förtryck,
- bidra till trygga och inkluderande verksamheter där enskildas rättigheter, delaktighet och självbestämmande främjas,
- uppmärksamma signaler om utsatthet och agera enligt gällande rutiner,
- säkerställa att medarbetare har den kunskap som krävs för att identifiera och hantera oro eller misstanke om hedersrelaterat våld och förtryck,
- samverka med andra berörda aktörer när det är motiverat och förenligt med respektive nämnds uppdrag.

Chefer

Chefer ansvarar för att:

- medarbetare känner till riktlinjen och tar del av adekvat utbildningsmaterial,
- lokala rutiner är kända och används,
- kompetensutveckling genomförs vid behov,
- samverkan sker när situationen kräver det.

Medarbetare

Alla medarbetare ansvarar för att:

- uppmärksamma tecken på utsatthet,
- följa gällande rutiner,
- agera enligt lagstiftning och verksamhetens uppdrag,
- samverka med relevanta funktioner när det behövs.

Barn- och utbildningsnämnden

UTKAST

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar därutöver för att:

- främja barns och ungas kunskap om rättigheter, jämställdhet och självbestämmande,
- uppmärksamma tidiga tecken på hedersrelaterat våld och förtryck i utbildningsverksamheten
- samverka med vårdnadshavare när det är lämpligt och förenligt med barnets bästa.

Medborgarnämnden

Medborgarnämnden ansvarar därutöver för att:

- erbjuda stöd, skydd och insatser till personer som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck,
- utreda och bedöma skyddsbehov,
- samordna insatser när flera aktörer behöver involveras,
- vid behov ge konsultativt stöd till övriga verksamheter i ärenden som rör hedersrelaterat våld och förtryck.

Omsorgsnämnden

Omsorgsnämnden ansvarar därutöver för att:

- uppmärksamma och hantera hedersrelaterat våld och förtryck bland vuxna, äldre personer och personer med funktionsnedsättning,
- beakta målgruppernas särskilda utsatthet i verksamhetens arbete

Uppföljning

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunövergripande uppföljning av riktlinjen. Riktlinjen följs upp årligen inom ramen för uppföljning av den brottsförebyggande åtgärdsplanen.

Uppföljningen ska minst omfatta:

- genomförda utbildningsinsatser,
- utvecklade eller reviderade rutiner,
- genomförda samverkansinsatser,
- genomförda förebyggande aktiviteter,
- identifierade förbättringsområden.

UTKAST

En samlad lägesrapport redovisas till kommunstyrelsen genom uppföljning av den brottsförebyggande åtgärdsplanen.

Referenser

Jämställdhetsmyndigheten. (27 februari 2025a). *Handboken Inget att vänta på.* https://jamstalldhetsmyndigheten.se/mans-vald-mot-kvinnor/att-forebygga-mans-vald-mot-kvinnor/inget-att-vanta-pa-som-digital-handbok/beskriv-vald-som-problem/

Kunskapsguiden. (20 november 2025a). *Heva – bedömningsstöd för att utreda barn i en hederskontext.* https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/vald-och-fortryck/hedersrelaterat-vald-och-fortryck/heva--bedomningsstod-for-att-utreda-barn-i-en-hederskontext/

Kunskapsguiden. (27 juni 2025b). *Om nya socialtjänstlagen 2025.* https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/verksamhetsutveckling/ny-socialtjanstlag-2025/om-nya-socialtjanstlagen-2025/

Länsstyrelsen Jönköpings län. (2018). *Resursteam Heder: Agera mot hedersrelaterat våld och förtryck.* https://www.lansstyrelsen.se/download/18.1b1d393819324610c374abf7/1732520290552/Resursteam%20heder.pdf

Länsstyrelsen Jönköpings län. (2020). *Strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer: Jönköpings län 2020–2026.* https://www.lansstyrelsen.se/download/18.1b1d393819324610c374ab3b/1732520195769/Strategi%20f%C3%B6r%20att%20f%C3%B6rebygga%20och%20bek%C3%A4mpa%20m%C3%A4ns%20v%C3%A5ld%20mot%20kvinnor%20och%20v%C3%A5ld%20i%20n%C3%A4ra%20relationer%20J%C3%B6nk%C3%B6pings%20l%C3%A4n%202020%E2%80%932026.pdf

Nationella samordningen mot hedersrelaterat våld och förtryck. (13 januari 2026d). *Vad är hedersrelaterat våld och förtryck? https://nshrv.jamstalldhetsmyndigheten.se/hedersrelaterat-vald-och-fortryck/vad-ar-hedersrelaterat-vald-och-fortryck/*

Regeringen. (2024). *Fri och trygg utan våld och förtryck – Åtgärdsprogram för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel 2024–2026*. Arbetsmarknadsdepartementet. https://www.regeringen.se/contentassets/a82a7847ffc24e9b93f92750f94a1ea9/fri-och-trygg-utan-vald-och-fortryck-atgardsprogram-for-att-forebygga-och-bekampa-mans-vald-mot-kvinnor-vald-i-nara-relationer-och-hedersrelaterat-vald-och-fortryck-samt-prostitution-och-manniskohandel-20242026.pdf

Regeringen. (2025b). *Stärkt lagstiftning mot hedersrelaterat våld och förtryck* (SOU 2025:59). Regeringskansliet. https://www.regeringen.se/contentassets/8f7226cc1b77445199f1b22c88434e15/starkt-lagstiftning-mot-hedersrelaterat-vald-och-fortryck-sou-202559.pdf

Regeringen. (2020). *Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet* (Prop. 2019/20:131). Regeringskansliet. https://www.regeringen.se/contentassets/e3a7d739e2b444e6a24a05a2db80066a/prop-201920-131.pdf

Skolverket. (2024). *Hedersrelaterat våld och förtryck: Skolans ansvar och möjligheter.* https://www.skolverket.se/getFile?file=13148

Socialstyrelsen. (2025). *Hedersrelaterat våld och förtryck.* https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/vald-och-brott/hedersrelaterat-vald-och-fortryck/

UTKAST

Riktlinje

Hedersrelaterat våld & förtryck

Värnamo kommun

Ett gemensamt ansvar att förebygga, upptäcka, agera och skydda.

Översikt av riktlinjens innehåll

Varför behövs en gemensam riktlinje?

!

Problematiken finns i kommunen

Kartläggningen visar kontroll, begränsningar av frihet, psykiskt våld och oro för bortförande – men också hot och fysiskt våld.

Det finns kunskap och rutiner – men arbetet behöver hänga ihop bättre.

✓ **SAMORDNING** tydliga kontaktvägar och gemensam riktning

✓ **FÖREBYGGANDE** agera innan utsattheten blir akut

✓ **LIKVÄRDIGHET** samma rätt till stöd oavsett verksamhet

Riktlinjens syfte

Ett likvärdigt, rättssäkert och kunskapsbaserat arbete i hela kommunen

1

Förebygga

innan kontroll och våld får fäste

2

Upptäcka

se signaler tidigt

3

Stöd & skydd

agera när någon är utsatt

4

Samverka

rätt aktör vid rätt tid

5

Kompetens

kunskap som hålls levande

Riktlinjen är inte bara till för när något redan har hänt – den ska också styra det förebyggande arbetet.

Vad är hedersrelaterat våld och förtryck?

En person begränsas, kontrolleras eller utsätts för hot, tvång eller våld för att upprätthålla eller återupprätta familjens, släktens eller gruppens heder.

Det som särskiljer:

Kontrollen är ofta kollektivt förankrad – flera personer kan utöva eller sanktionera den.

FYSISKT	våld
PSYKISKT	hot, skuld, rädsla
SOCIALT	isolering, begränsningar
EKONOMISKT	kontroll av pengar
SEXUELLT	tvång och övergrepp

Kan också omfatta tvångsäktenskap, barnäktenskap, könsstympning och bortförande.

Vem kan vara utsatt?

HRV kan drabba människor i alla åldrar och livssituationer

B/U

Barn & unga

kontroll kan påverka skola, fritid, relationer och framtidsval

♀

Flickor & unga kvinnor

ofta hög utsatthet för kontroll och begränsningar

♂

Pojkar & män

kan utsättas – och även pressas att kontrollera andra

H

Hbtqi-personer

normer kring kön, sexualitet och relationer kan öka utsattheten

F

Personer med funktionsnedsättning

kan ha svårare att söka hjälp eller göra situationen känd

↗

Den som bryter mot normer

kan förlora familj/nätverk och behöva omfattande stöd och skydd

Kommunens ställningstagande – och vad det betyder i vardagen

Värnamo kommun accepterar inte någon form av hedersrelaterat våld eller förtryck.

Alla har rätt till kroppslig integritet, självbestämmande och frihet att forma sitt liv utan hot, våld eller otillbörlig kontroll.

Barnets bästa • mänskliga rättigheter • jämställdhet • lagstiftning

Förebyggande arbete är allas ansvar

→ **INTEGRERA** hedersperspektivet i trygghets-, folkhälso- och barnrättsarbete

→ **UPPMÄRKSAMMA** signaler i den egna verksamheten – även när frågan inte ställs direkt

→ **AGERA** följ rutiner, lagstiftning och ta stöd av rätt funktion

När oro uppstår – riktlinjens gemensamma logik

1

UPPTÄCK

Se signaler och våga reagera

2

FÖLJ RUTIN

Vem kontaktas? Vad ska dokumenteras?

3

ANMÄL / AGERA

Enligt lagstiftning och uppdrag

4

SKYDDA & STÖD

Bedöm behov och säkra rätt insats

5

SAMVERKA

Koppla in andra aktörer när det behövs

Lokala rutiner ska minst beskriva: ansvar • kontaktvägar • samverkan • upptäckt • dokumentation • anmälan • stöd och skydd

Organisation och ansvar

Kommunstyrelsen håller ihop – alla nämnder ansvarar för genomförandet i sina verksamheter

KS **KOMMUNSTYRELSEN**

Kommunövergripande ansvar för att skapa förutsättningar och hålla ihop arbetet

1 SAMORDNA

samordnar kommunens gemensamma arbete

2 STÖDJA

gemensamma styrformer, underlag för introduktion och samverkansstrukturer

3 FÖLJA UPP

samlar kommunövergripande uppföljning och lägesbild

ALLA **ALLA NÄMNDER**

Omsätter riktlinjen i den egna verksamheten • har nödvändiga rutiner • säkerställer kunskap • samverkar • följer upp det egna ansvarsområdet • förebygger, uppmärksammar och agerar

Kommunstyrelsen tar inte över nämndernas verksamhetsansvar – den skapar den gemensamma ramen och följer helheten.

Barn- och utbildningsnämnden

Särskilt ansvar i skola och elevhälsa

B/U

Se tidigt.
Skapa kunskap.
Agera med barnets bästa.

Nämnden ansvarar därutöver för att:

- främja barns och ungas kunskap om rättigheter, jämställdhet och självbestämmande
- uppmärksamma tidiga tecken på hedersrelaterat våld och förtryck i utbildningsverksamheten
- samverka med vårdnadshavare när det är lämpligt och förenligt med barnets bästa

Reflektion: Vad ser vi i vardagen – och vad gör vi när något skaver?

Det som måste finnas runt organisationen

SAMVERKAN

Tydliga kontaktvägar internt och externt – polis, region och civilsamhälle.

KOMPETENS

Introduktion, årlig uppdatering vid behov samt fördjupning och handledning för nyckelfunktioner.

RUTINER

Dokumenterade och kända rutiner i varje förvaltning – som faktiskt används.

Kommunledningsförvaltningen håller ihop de kommunövergripande strukturerna.

Vad betyder riktlinjen för mig?

C

CHEF

- gör riktlinjen känd
- säkerställer att lokala rutiner används
- ser till att kompetens finns
- skapar förutsättningar för samverkan

M

MEDARBETARE

- uppmärksammar tecken på utsatthet
- följer gällande rutiner
- agerar enligt lagstiftning och uppdrag
- samverkar med relevanta funktioner

HR på Nettan

Gemensam introduktion för alla medarbetare

15 min film

Chefsnettan

För chefer – fördjupning, dialog och erfarenhetsutbyte. Sprider kunskap och goda exempel.

15 min film

Omsorgsnämnden

Äldre- och funktionshinderomsorg

ON: Jämställdhetsmyndigheten.se

3 h under första året

Medborgarnämnden

Individ- och familjeomsorg

MBN: Jämställdhetsmyndigheten.se

3 h under första året

Barn- och utbildningsnämnden

Skola och elevhälsa

BUN: skolverket.se

3 h

Ansökan om medel ur landsbygdsmiljonen

Ärendebeskrivning

Gällarydsbygdens intresseförening ansöker om 28 000 kronor från Landsbygdsmiljonen för renovering av grillpaviljongen vid Klockaredammen.

Renoveringen har genomförts under sommaren och omfattat byte av pelare, komplettering med nya plintar samt nya sittbänkar. Syftet har varit att bevara paviljongen och möjliggöra fortsatt användning av grillplatsen året runt.

Den totala kostnaden för renoveringen uppgår till 28 000 kronor och har betalats av föreningen. Inga andra finansiärer finns för projektet. Föreningen ansöker därför om bidrag från Landsbygdsmiljonen för att täcka hela investeringskostnaden.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

Att med hänvisning till landsbygdsmiljonens riktlinje om att projekten inte får vara genomförda eller påbörjade vid ansökan avslå ansökan

Jirka Bärnlund Fors
Landsbygdsutvecklare/Eu-samord

Emma Gröndahl
Kommundirektör

Beslutsunderlag

Ansökan inkommen 2026-09-09
Tjänsteskrivelse 2026-11-05

Ansökan Landsbygdsmiljonen

Gällarydsbygdens intresseförening är en förening som värnar om landsbygden och vi som bor här. Föreningen bildades 1997. Vi sköter om vår fina badplats vid Klockaredammen där det finns både grillplats och vedeldad bastu. Där samlas vi för bastu- och grillkvällar, bad under härliga sommardagar och eftersom det är gångavstånd från Gällaryds skola så kan elever och lärare också göra utflykter till Klockaredammen.

Varje år har vi städdagar då vi gör rent bastun och toaletten, räfsar löv, tar ner sly, tar bort gräs i sanden och lägger i och tar upp flytbryggan, allt arbete utförs ideellt.

Vid Klockaredammen finns bland annat en grillpaviljong som var i dåligt skick som vi har låtit renovera nu i sommar. Det har bytts pelare, kompletterats med nya plintar och den har fått nya sittbänkar.

Syftet med renoveringen var att vi skulle kunna behålla grillpaviljongen och använda grillplatsen i alla väder. Målet är att den nu ska hålla lång tid framöver.

Renoveringen utfördes under sommaren och blev klar till vår Grill- och Bastukväll i augusti. Vi beslutade på vårt styrelsemöte innan sommaren att vi inte ville vänta till hösten utan utföra renoveringen under sommaren så att vi kunde använda grillpaviljongen från och med augusti. I och med att det är tak på paviljongen så är det också smidigt att använda den under vintern, då vi, när det är gynnsamt väder, även kan åka skridskor på dammen.

Kostnaden är 28.000 kronor för renoveringen och den har redan betalats av intresseföreningen.

Vi söker nu 28.000 kronor från Landsbygdsmiljonen för denna investering. Inga andra finansiärer finns för detta projekt.

Bifogar föreningens stadgar och fakturan för renoveringen av paviljongen.

Med vänlig hälsning

Åsa Hindsén, ordförande Gällarydsbygdens intresseförening

§ 274 Dnr: TFN.2026.469

Anvisning av medel till projekt Reservvattentäkt Hindsen, projektnummer 302013

Beslut

Teknik- och fritidsnämnden beslutar

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anvisa 0,5 miljoner kronor ur 2026 års investeringsbudget till projekt Övergripande reservvattentäkt Hindsen, projektnummer 302013,

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anvisa 2 miljoner kronor ur 2026 års investeringsbudget till projekt Reservvattentäkt Hindsen process, projektnummer 301004,

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anvisa 1,1 miljoner kronor ur 2026 års investeringsbudget till projekt Reservvattentäkt Hindsen ledning, projektnummer 301019 samt

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att fatta startbeslut för projektet.

Ärendebeskrivning

För att säkerställa framtidens vattenförsörjning behöver arbetet med att ta fram reservvatten fortlöpa. Teknik- och fritidsförvaltningen jobbar därför vidare för att kunna hantera råvatten från sjön Hindsen och ansluta denna som reservvatten till vattenverket i Ljusseveka. Ledningar till sjön Hindsen, 7 200 meter, har under ett antal år byggts men det saknas en sträcka samt en inloppspumpstation för att pumpa vattnet in till Ljusseveka vattenverk för rening av vattnet. Då råvattnet från sjön Hindsen måste renas innan det kan distribueras i Ljusseveka vattenverk måste vattenverket byggas om.

Vattendom är inskickad till domstol och förvaltningen inväntar beslut.

I investeringsbudgeten för 2025 fanns 3,6 miljoner kronor till projektet. Dessa medel har inte anvisats och är därför ombudgeterade till årets investeringsbudget. Ett gemensamt projektblad finns för samtliga delar vad gäller reservvattentäkten Hindsen. Dessa fördelas efter behov till de olika delprojekten.

Fördelning för 2026 års budget behöver anvisas och fördelas vidare till följande projekt:

- ”Övergripande reservvattentäkt Hindsen”, projektnummer 302013 – 0,5 miljoner kronor. Projektet avser övergripande

Forts.

TFN § 274 (forts.)

kostnader för arbetet med vattendom och kostnader för utredningar med mera.
- ”Reservvattentäkt Hindsen process”, projektnummer 301004 – 2 miljoner kronor. Projektet avser kostnader för att arbeta med processen av vattnet till det nya processteget som kommer krävas vid Ljusseveka vattenverk.
- ”Reservvattentäkt Hindsen ledning”, projektnummer 301019 – 1,1 miljoner kronor. Projektet avser kostnader för det ledningsarbete som kvarstår innan det finns en hel ledning från Hindsen till Ljusseveka vattenverk

För att budgetmedlen ska kunna användas behöver kommunfullmäktige fatta ett startbeslut.

Förslag till beslut

Teknik- och fritidsförvaltningen föreslår teknik- och fritidsnämnden besluta

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anvisa 0,5 miljoner kronor ur 2026 års investeringsbudget till projekt Övergripande reservvattentäkt Hindsen, projektnummer 302013,

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anvisa 2 miljoner kronor ur 2026 års investeringsbudget till projekt Reservvattentäkt Hindsen process, projektnummer 301004,

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anvisa 1,1 miljoner kronor ur 2026 års investeringsbudget till projekt Reservvattentäkt Hindsen ledning, projektnummer 301019 samt

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att fatta startbeslut för projektet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 20261103
- Projektblad KF142

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse - Anvisning av medel till projekt Reservvattentäkt Hindsen, projektnummer 302013

Ärendebeskrivning

För att säkerställa framtidens vattenförsörjning behöver arbetet med att ta fram reservvatten fortlöpa. Teknik- och fritidsförvaltningen jobbar därför vidare för att kunna hantera råvatten från sjön Hindsen och ansluta denna som reservvatten till vattenverket i Ljusseveka. Ledningar till sjön Hindsen, 7 200 meter, har under ett antal år byggts men det saknas en sträcka samt en inloppspumpstation för att pumpa vattnet in till Ljusseveka vattenverk för rening av vattnet. Då råvattnet från sjön Hindsen måste renas innan det kan distribueras i Ljusseveka vattenverk måste vattenverket byggas om. Vattendom är inskickad till domstol och förvaltningen inväntar beslut.

I investeringsbudgeten för 2025 fanns 3,6 miljoner kronor till projektet. Dessa medel har inte anvisats och är därför ombudgeterade till årets investeringsbudget. Ett gemensamt projektblad finns för samtliga delar vad gäller reservvattentäkten Hindsen. Dessa fördelas efter behov till de olika delprojekten. Fördelning för 2026 års budget behöver anvisas och fördelas vidare till följande projekt:

- ”Övergripande reservvattentäkt Hindsen”, projektnummer 302013 – 0,5 miljoner kronor. Projektet avser övergripande kostnader för arbetet med vattendom och kostnader för utredningar med mera.
- ”Reservvattentäkt Hindsen process”, projektnummer 301004 – 2 miljoner kronor. Projektet avser kostnader för att arbeta med processen av vattnet till det nya processteget som kommer krävas vid Ljusseveka vattenverk.
- ”Reservvattentäkt Hindsen ledning”, projektnummer 301019 – 1,1 miljoner kronor. Projektet avser kostnader för det ledningsarbete som kvarstår innan det finns en hel ledning från Hindsen till Ljusseveka vattenverk.

För att budgetmedlen ska kunna användas behöver kommunfullmäktige fatta ett startbeslut.

Beslutsförslag

Teknik- och fritidsförvaltningen föreslår teknik- och fritidsnämnden besluta

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anvisa 0,5 miljoner kronor ur 2026 års investeringsbudget till projekt Övergripande reservvattentäkt Hindsen, projektnummer 302013,

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anvisa 2 miljoner kronor ur 2026 års investeringsbudget till projekt Reservvattentäkt Hindsen process, projektnummer 301004,

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anvisa 1,1 miljoner kronor ur 2026 års investeringsbudget till projekt Reservvattentäkt Hindsen ledning, projektnummer 301019 samt

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att fatta startbeslut för projektet.

Johan Virdung
Enhetschef VA

Antti Vähäkari
Avdelningschef VA

Beslutsunderlag

- Projektblad KF142

Reservvattentäkt Hindsen

		Projektblad nr KF:	**KF 142, (kF126, KF151)**
		Projektbladnr Förv:	04-540-003
		Upprättad den:	
		Upprättad av:	Antti Vähäkari
		Reviderad den:	2024-02-12
Uppdragsgivare/beställare(nämnd):	TFN	**Projektnr i Ek.sys:**	302013, (302012,301004,301019)
Utförare(nämnd):	TFN	**Datum:**	
För anläggnings- och fastighetsinvesteringar överstigande 5 mnkr, ange tidpunkt när investeringen beräknas tas i bruk:			
Vid byggnads-, gatu- och VA-investeringsprojekt överstigande totalt 10 mnkr, ska förslag/synpunkter inhämtas från kommunens funktioner för miljöstrategiska frågor samt energi- och klimat-rådgivning. Ange datum:		**Miljöstrategiska frågor:**	
		Energi-och klimatrådgivning:	

Beskriv process från behov till förslag enligt riktlinjer för investeringsprocess:

(tänk om→optimera→bygg om→bygg nytt)

Investeringen tillför Bättre beredskap om Ljusseveka vattentäkt slås ut.Ombyggnation av vattenprocessen vid Ljusseveka för att kunna processa ytvatten.

Beskrivning av investeringsprojektet:

Värnamo har tillgång till en mycket bra grundvattentäkt med stor kapacitet vid Ljusseveka vattenverk. Efter ombyggnaden av vattenverket som avslutades 2006 har täkten både kvalitet och kvantitet för att klara stora delar av Värnamo kommuns vattenförsörjning. Allteftersom täkten ökar i betydelse ökar även behovet av en reservtäkt. Reservvattentäkt för Värnamo är sjön Hindsen. Eftersom vattenverket är byggt för grundvatten har tekniska förvaltningen under några år försökt hitta en ytterliggare brunnslägen norr om Värnamo. Tyvärr har undersökningarna resulterat i att det inte finns ytterligare brunslägen i Värnamo.
Tekniska förbvaltningen jobbar därför vidare med att hantera råvatten från Hindsen och ansluta denna som reservvatten. Ledningar till sjön Hindsen 7200 meter har under ett antal år byggds men det saknas en sträcka samt en inloppspumpstation för att pumpa vattnet in till Ljusseveka vattenverk för rening av vattnet. Råvattnet från sjön Hindsen måste renas innan det kan distribueras och Ljusseveka vattenverk måste därför byggas om. Ljusseveka vattenverk har inventeras för statusvärdering samt utvärdering av ny process. Förprojektering och teknikval är gjort. Detaljprojektering pågår.
Tekniska förbvaltningen jobbar därför vidare med att hantera råvatten från Hindsen och ansluta denna som reservvatten. Ledningar till sjön Hindsen 7200 meter har under ett antal år byggds men det saknas en sträcka samt en inloppspumpstation för att pumpa vattnet in till Ljusseveka vattenverk för rening av vattnet. Råvattnet från sjön Hindsen måste renas innan det kan distribueras och Ljusseveka vattenverk måste därför byggas om. Ljusseveka vattenverk har inventeras för statusvärdering samt utvärdering av ny process.
Investeringarna i detta är projektblad är tidigare KF beslut, KF 126 (21 mnkr) och KF 151 (4,5mnkr) som nu är sammanslaget. Samt hör ihop med nytt projektblad. Nytt Reservattentäkt Hindsen, ombyggnad av Ljusseveka.
Utredning för att på bästa sätt fastställa reservvattensystem pågår och inriktningen är att leverera handlingar för vattendom under 2025. Ska vara färdigbyggt senast i december 2029, för då ska det vara klart enligt ledningsrätten. Projektering och framtagning av upphandlingsdokument pågår.

Nykeltal		
Driftskostnadsjustering/år:		tkr/år
Längd (m):		m
Yta (m^2):		m^2
Antal:		
Kapitaltjänskost.just/år:	4 782	tkr/år
Avskrivningstid (genomsnitt):	25	år
Kalkylnivå 0-3:	3	
Bilaga kalkyl:		

	År	**Kostnad i tkr**	
		Budget	**Totalt utfall**
Anvisade medel/utfall	tom 2024	700	2 778
Investering beslutad	2025	3 600	
Investeringsbudget	2026		
Investeringsplan	2027		
Investeringsplan	2028	20 000	
Investeringsplan	2029	30 100	
Investeringsplan	2030		
Investeringsplan	Framtid	25 300	
Totalinvestering		79 700	

§ 279 Dnr: TFN.2026.425

Slutredovisning av projekt VA-sanering Olofsgatan, projektnummer 304095

Beslut

Teknik- och fritidsnämnden beslutar

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att godkänna teknik- och fritidsförvaltningens slutredovisning av projekt VA-sanering Olofsgatan, projektnummer 304095 samt

att överskottet på 53 095 kronor regleras mot projekt Ledningsförnyelse, projektnummer 304050.

Ärendebeskrivning

Projektet VA-sanering (vatten- och avloppssanering) Olofsgatan är färdigställt och ska redovisas till teknik- och fritidsnämnden. Projektet omfattar utbyte av brunnar, ledningar och serviser längs Olofsgatan. Byte gjordes också av de VA-artiklar som gick från Olofsgatan ut i Karl-Johansgatan och ner till Eriksgatan. Projektet innefattade även en skyfallsberäkning som uppvisade vilka dimensioner som behövdes för att kunna hantera ett 20-årsregn varpå ledningssystemet dimensionerades upp för att klara av ett 20-årsregn.

Ekonomi

Budget	6 100 000 kr
Kostnader	6 046 905 kr
Överskott på projektet	**53 095 kr**

Förslag till beslut

Teknik- och fritidsförvaltningen föreslår teknik- och fritidsnämnden besluta

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att godkänna teknik- och fritidsförvaltningens slutredovisning av projekt VA-sanering Olofsgatan, projektnummer 304095 samt

att överskottet på 53 095 kronor regleras mot projekt Ledningsförnyelse, projektnummer 304050.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 20261009
- Projektblad TU104

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse - Projekt VA-sanering Olofsgatan, projektnummer 304095

Ärendebeskrivning

Projektet VA-sanering (vatten- och avloppssanering) Olofsgatan är färdigställt och ska redovisas till teknik- och fritidsnämnden. Projektet omfattar utbyte av brunnar, ledningar och serviser längs Olofsgatan. Byte gjordes också av de VA-artiklar som gick från Olofsgatan ut i Karl-Johansgatan och ner till Eriksgatan. Projektet innefattade även en skyfallsberäkning som uppvisade vilka dimensioner som behövdes för att kunna hantera ett 20-årsregn varpå ledningssystemet dimensionerades upp för att klara av ett 20-årsregn.
Medel till projekt har anvisats från projekt Ledningsförnyelse, projektnummer 304050, där det återstår 2 488 436 kronor (aktuellt projekt samt två projekt till inräknade).

Beställare av projektet
Teknik- och fritidsförvaltningen.

Entreprenadform
Egen regi

Historik, tider och information
Projektstart år 2023-12-05
Projektslut 2025-06-24

Ekonomi (se även under rubrik ”Utredning”)
Anvisade medel enligt följande:

Beslut Tfn§126, 2025 från projekt 304050	
Ledningsförnyelse	5 800 000 kr
Beslut Tfn§132, 2026 från projekt 304050	
Ledningsförnyelse	300 000 kr
Total budget	6 100 000 kr

Kostnader 2023	104 582 kr
Kostnader 2024	1 879 838 kr

Kostnader 2025	4 062 485 kr
Totalkostnader	6 046 905 kr
Överskott på projektet	**53 095 kr**

Sammanfattning
Serviserna var lågt belägna, vilket medförde att projektet behövde hantera även Eriksgatan och Karl-Johansgatan för att få optimalt fall på vattnet. Under byggnationen kopplades provisoriskt vatten in för att säkerställa att kommuninvånare skulle slippa avbrott i vattenleveransen. Omledningsväg anlades för att säkra framkomlighet för boende och blåljus.

Beslutsförslag

Teknik- och fritidsförvaltningen föreslår teknik- och fritidsnämnden besluta

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att godkänna teknik- och fritidsförvaltningens slutredovisning av projekt VA-sanering Olofsgatan, projektnummer 304095 samt

att överskottet på 53 095 kronor regleras mot projekt Ledningsförnyelse, projektnummer 304050.

Andreas Petersson
Projektledare

Antti Vähäkari
Avdelningschef VA

Beslutsunderlag

- Projektblad TU104

Utredning

Förtydligande av projektkostnader för projekt VA-sanering Olofsgatan, projektnummer 304095:

	År		
		Budget & övriga intäkter	**Utfall**
Anvisade medel/utfall	2023		104 582
	2024		1 879 838
	2025	5 800 000	4 062 485
	2026	300 000	
Totalinvestering		**6 100 000**	**6 046 905**
Överskott på projektet			**53 095**

Tabell som visar anvisningar av medel från projekt Ledningsförnyelse, projektnummer 304050:

Investeringsbudget	2026		**50 000 000 kr**	Årligt anslag
Ombudgeterat	2025		**890 000 kr**	Beslut
	Projnr:			
	304071	VA-sanering Centrumvägen Bor	-6 000 000 kr	Tfn§132
	304075	VA-sanering Norrelundsvägen Rydaholm	-22 500 000 kr	Tfn§132
	304084	VA-sanering Odengatan Värnamo	-800 000 kr	Tfn§132
	304089	VA-sanering Brogatan Värnamo	-1 400 000 kr	Tfn§132
	304092	VA-sanering Trädgårdsg/Smedg Värnamo	-12 500 000 kr	Tfn§132
	304093	VA-sanering Sadelvägen Värnamo	-390 000 kr	Tfn§132
	304095	**VA-sanering Olofsgatan Värnamo**	**-300 000 kr**	**Tfn§132**
	304105	VA-sanering Ringvägen Forsheda	-500 000 kr	Tfn§132

	304106	VA-sanering Villagatan Forsheda	-200 000 kr	Tfn§132
	304107	VA-sanering Industrivägen Bredaryd	-4 500 000 kr	Tfn§132
	304112	VA-sanering Rocknevägen Bredaryd	-100 000 kr	Tfn§132
	304113	VA-sanering längs med järnvägen Bredaryd	-100 000 kr	Tfn§132
Slutredovisning				
	304104	VA-sanering Västermogatan	-30 274 kr	Tfn§161
	304065	VA Herrestad	880 890	Tfn§187
2026-11-09	**304095**	**VA-sanering Olofsgatan**	**53 095 kr**	
	304096	VA-sanering Skolvägen, Kärda	-4 247 kr	
	304098	VA-sanering Kolonigatan	-11 028 kr	
		Återstår att fördela	**2 488 436 kr**	

Ledningsförnyelse

		Projektblad nr KF:	**TU104**
		Projektbladnr Förv:	
		Upprättad den:	2015-01-14
		Upprättad av:	Johan Virdung
		Reviderad den:	2025-03-05
Uppdragsgivare/beställare(nämnd):	TFN	**Projektnr i Ek.sys:**	0020/304050
Utförare(nämnd):	TFN	**Datum:**	
För anläggnings- och fastighetsinvesteringar överstigande 5 mnkr, ange tidpunkt när investeringen beräknas tas i bruk:			
Vid byggnads-, gatu- och VA-investeringsprojekt överstigande totalt 10 mnkr, ska förslag/synpunkter inhämtas från kommunens funktioner för miljöstrategiska frågor samt energi- och klimat-rådgivning. Ange datum:		**Miljöstrategiska frågor:**	
		Energi-och klimatrådgivning:	

Beskriv process från behov till förslag enligt riktlinjer för investeringsprocess:

(tänk om→optimera→bygg om→bygg nytt)

Trygga framtida VA-försörjning genom att underhålla VA-ledningsnätet med en förnyelsetakt på 100 år.
Stora insatser behövs för att nå en nivå för att underhålla och sanera gammalt ledningsnät.
Erfarenheter visar att det finns ett stort behov och kostnaderna är höga. Större krav ställs också på va ledningarna med att man ska klara större mängder dagvatten samt minska mängden tillskottsvatten till reningsverken.

Beskrivning av investeringsprojektet:

Inom kommunen finns totalt ca 797 km ledningar, varav ca 299 km vattenledningar, ca 299 km spillvattenledningar samt ca 199 km dagvattenledningar.
Det är svårt att beräkna livslängden på ledningsnätet. Avskrivningar görs normalt på 50 år.
Nyanskaffningsvärdet för kommunens ledningsnät kan grovt uppskattas till ca 3 miljarder kronor. Budgeten för årlig förnyelse behöver ökas för att inte ledningsnätet ska förfalla. På sikt behövs en budget på 30-35 mkr per år för att uppnå en omläggningstakt som motsvarar 100 år.

Nykeltal		
Driftskostnadsjustering/år:		tkr/år
Längd (m):		m
Yta (m^2):		m^2
Antal:		
Kapitaltjänskost.just/år:	9 420	tkr/år
Avskrivningstid (genomsnitt):	50	år
Kalkylnivå 0-3:	3	
Bilaga kalkyl:		

	År	**Kostnad i tkr**	
		Budget	**Totalt utfall**
Anvisade medel/utfall	tom 2024	Årligt anslag	Årligt anslag
Investering beslutad	2025	27 500	
Investeringsbudget	2026	50 000	
Investeringsplan	2027	20 000	
Investeringsplan	2028	13 000	
Investeringsplan	2029	23 000	
Investeringsplan	2030	23 500	
Investeringsplan	Framtid		
Totalinvestering		157 000	

§ 283 Dnr: TFN.2026.205

Slutredovisning av projekt Nytt låssystem idrottsanläggningar, projektnummer 220027

Beslut

Teknik- och fritidsnämnden beslutar

att föreslå kommunstyrelsen att godkänna teknik- och fritidsförvaltningens slutredovisning av projekt Nytt låssystem idrottsanläggningar samt

att underskottet på 50 888 kronor regleras mot 2026 års bokslut.

Ärendebeskrivning

Projektet Nytt låssystem idrottsanläggningar är färdigställt och ska redovisas till teknik- och fritidsnämnden. Projektet omfattar komplettering av RCO-passager (RCO är ett passersystem) för att göra kommunens idrottsanläggningar mer tillgängliga genom att ersätta passerbrickor (för privatpersoner) och även fysiska nycklar.

Projektet har bidragit till förbättrad tillgänglighet och ökad kontroll över att endast den som bokat anläggningen nyttjar den. Privatpersoner som hyr en anläggning får en unik sexsiffrig pinkod för sin bokade tid och behöver inte längre hämta och lämna en passerbricka på teknik- och fritidsförvaltningens kontor.

Projektet har även bidragit till en mer miljövänlig hantering, eftersom behovet av bilresor för att hämta och lämna nycklar och passerbrickor har minskat. Tidsbesparingen är betydande både för den som hyr en anläggning och för teknik- och fritidsförvaltningens personal.

Tillgängligheten har även förbättrats i Värnamo sim- och sporthall där det finns en trapphiss som leder in i hallen. Tidigare ar personal behövt kontaktas för att trapphissen ska kunna användas, men nu fungerar den med hjälp av pinkod.

Projektet har gått med underskott. Anledningen är att portar i Värnamo sporthall behövde bytas då det inte var möjligt att ansluta passersystemet RCO till de befintliga portarna. En positiv bieffekt av portbytet är att skadegörelse och stölder har minskat då obehöriga inte får tillträde till områden där föreningar har sina förråd.

Forts.

TFN § 283 (forts.)

Ekonomi

Budget	590 000 kr
Kostnader	640 888 kr
Underskott på projektet	**50 888 kr**

Förslag till beslut

Teknik- och fritidsförvaltningen föreslår teknik- och fritidsnämnden besluta

att föreslå kommunstyrelsen att godkänna teknik- och fritidsförvaltningens slutredovisning av projekt Nytt låssystem idrottsanläggningar samt

att underskottet på 50 888 kronor regleras mot 2026 års bokslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 20260512
- Projektblad KF 070

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse - Slutredovisning av projekt Nytt låssystem idrottsanläggningar, projektnummer 220027

Ärendebeskrivning

Projektet Nytt låssystem idrottsanläggningar är färdigställt och ska redovisas till teknik- och fritidsnämnden. Projektet omfattar komplettering av RCO-passager (RCO är ett passersystem) för att göra kommunens idrottsanläggningar mer tillgängliga genom att ersätta passerbrickor (för privatpersoner) och även fysiska nycklar.

Teknik- och fritidsförvaltningen har hanterat en stor mängd nycklar och passerbrickor genom åren för uthyrning av kommunens idrottsanläggningar. Utgångspunkten i projektet har varit att förenkla och förbättra tillgängligheten till kommunens idrottsanläggningar och att öka säkerheten.

Projektet har bidragit till förbättrad tillgänglighet och ökad kontroll över att endast den som bokat anläggningen nyttjar den. Privatpersoner som hyr en anläggning får en unik sexsiffrig pinkod för sin bokade tid och behöver inte längre hämta och lämna en passerbricka på teknik- och fritidsförvaltningens kontor.

Projektet har även bidragit till en mer miljövänlig hantering, eftersom behovet av bilresor för att hämta och lämna nycklar och passerbrickor har minskat. Tidsbesparingen är betydande både för den som hyr en anläggning och för teknik- och fritidsförvaltningens personal.

Tillgängligheten har även förbättrats i Värnamo sim- och sporthall där det finns en trapphiss som leder in i hallen. Tidigare ar personal behövt kontaktas för att trapphissen ska kunna användas, men nu fungerar den med hjälp av pinkod.

Projektet har gått med underskott. Anledningen är att portar i Värnamo sporthall behövde bytas då det inte var möjligt att ansluta passersystemet RCO till de befintliga portarna. En positiv bieffekt av portbytet är att skadegörelse och stölder har

minskat då obehöriga inte får tillträde till områden där föreningar har sina förråd.

Beställare av projektet
Teknik- och fritidsförvaltningen, fritidsavdelningen.

Historik, tider och information
Projektstart år (2024)
Projektslut 2026-08

Ekonomi (se även under rubrik ”Utredning”)
Anvisade medel enligt följande:

2019 Investeringsbudget, Kf § 224 2018	590 000 kr
Kostnader 2024	75 480 kr
Kostnader 2025	34 797 kr
Kostnader 2026	530 611 kr
Totalkostnader	640 888 kr
Underskott på projektet	**50 888 kr**

Sammanfattning
Projektet har framförallt förenklat tillträdet till anläggningar i kransorterna genom digital lösning. Bokningsstatistiken visar en ökning av antalet kunder på kransorterna, men det går inte att fastställa att ökningen är en följd av det nya passersystemet.

Projektet har även förbättrat tillgängligheten till trapphissen i Värnamo sim- och sporthall samt bidragit till ökad kontroll över tillträdet till kommunens idrottsanläggningar.

Beslutsförslag

Teknik- och fritidsförvaltningen föreslår teknik- och fritidsnämnden besluta

att föreslå kommunstyrelsen att godkänna teknik- och fritidsförvaltningens slutredovisning av projekt Nytt låssystem idrottsanläggningar samt

att underskottet på 50 888 kronor regleras mot 2026 års bokslut.

Pierre Schmidt
Avdelningschef fritid

Jesper du Rietz
Förvaltningschef

Beslutsunderlag

- Projektblad KF 070

Utredning

Förtydligande av projektkostnader för projekt Nytt låssystem idrottsanläggningar, projektnummer 220027:

	År		
		Budget & övriga intäkter	**Utfall**
Anvisade medel/utfall	2019	590 000	
	2020		
	2021		
	2022		
	2023		
	2024		75 480
	2025		34 797
	2026		530 611
Totalinvestering		**590 000**	**640 888**

Nytt kompletterande låssystem till idrottsanläggningar.	Projektblad nr KF:	KF 070
	Projektblad nr Förv.:	
	Upprättad den:	20150216
	Upprättad av:	Camilla Kagemark
	Reviderad den:	20171018
	Projektnr i Ek.system:	
Förvaltning/nämnd:	TU	

Beskrivning

Beskrivning
Införande av nytt kompletterande passagesystem som bygger på access via mobiltelefon. Projektet innebär en prioritering av uppdatering av inpasseringssystem i kransorterna eftersom störst effekt uppstår då.

Bakgrund
Tekniska kontoret/fritidsenheten hanterar idag en stor mängd nycklar, -taggar och passerkort för uthyrning av kommunens idrottslokaler, till föreningar och privatpersoner på kväll- och helgtider. Detta är en hantering som upplevs som omständlig och framförallt osäkert och behöver i framtiden ersättas med en annan lösning. Utgångspunkterna i projektet kommer bli att förenkla och förbättra för ledarna i kommunens föreningar, öka tillgängligheten, öka säkerheten, minska riskerna för stöld och skadegörelse. Samtidigt som säkerheten på lokalerna förbättras bör också tillgängligheten för hyrestagarna öka.
Teknikutvecklingen inom området har utvecklats så långt att det är motiverat att komplettera den mänskliga faktorn med en ytterligare tillgänglighet och säkerhet.

Mål
Målet med detta införande är att stärka säkerheten i kommunens idrottsanläggningar samtidigt som vi ökar tillgängligheten. Det ska vara enkelt, tryggt och säkert att nyttja kommunens lokaler under kvällar och helger. Uppdatering av inpasseringssystem sker av samtliga/huvuddelen av anläggningarna i kransorterna.

Målgrupp
Målgruppen är föreningar och idrottsklubbar men även privatpersoner boende i Värnamo kommun. Fritidsavdelning avseende förenklad hantering av nycklar, inpasseringar etc.

Investeringen tillför
Systemet gör det möjligt för kommunens invånare att öppna lokalerna med sin egen mobiltelefon. Detta innebär att de inte behöver ta sig till kommunhuset för att hämta ut en nyckel, -kort eller passertagg.
Vi förväntar oss:
Stor tidsbesparing genom att lämna nyckelhanteringen
Enklare tillgänglighet – det blir lättare att komma in – men bara för den som har rättighet.
Rättvisa – ingen utnyttjar lokalerna på de tider de inte har betalt för
Miljövänligt – ingen behöver köra bil för att hämta ut och lämna tillbaka nycklar/passerkort/tagg

Driftskostnad
Investeringen innebär en driftskostnadsökning om 40 000 kr/år. Andra kommuner som har infört liknande system har kunnat spara in kostnader för bevakning, om så skulle vara fallet i vår kommun kan vi ännu inte ta ställning till.

Nyckeltal	
Driftskostnad/år:	40 000 kr
Längd (m):	
Yta (m^2):	
Antal:	
Kapitaltjänstkostnadsjust./år:	
Avskrivningstid (genomsnitt):	
Kalkylnivå 0-3:	3
Bilaga kalkyl:	**X**

	År	Bedömd kostnad i kkr	
		Budget	Utfall 171231
Anvisade medel/utfall	t.o.m. 2017		
Investeringsbudget	2018		
Investeringsbudget	2019	590	
Investeringsplan	2020		
Investeringsplan	2021		
Investeringsplan	2022		
Investeringsplan	2023		
Investeringsplan	20245-		
Totalinvestering		**590**	

Värnamo kommun
Kommunrevisionen

21 oktober 2026

Till:

Kommunstyrelsen

Barn- och utbildningsnämnden

Omsorgsnämnden

För kännedom till:

Fullmäktige

Granskning av krisberedskap

EY har på vårt uppdrag biträtt i rubricerad granskning.

På revisionsmötet den 21 oktober 2026 har vi i egenskap av revisorer fått en genomgång av revisionsrapporten från EY.

Härmed överlämnar vi revisionsrapporten till kommunstyrelsen och berörda nämnder för yttrande.

Kommunrevisionen önskar skriftligt svar av kommunstyrelsen och nämnderna på de rekommendationer som framgår av revisionsrapporten senast **den 25 januari 2027**.

Värnamo som ovan,

Susanne Andersson
Revisionens ordförande

Östen Sjölin
Vice ordförande

Penneo dokumentnyckel: YJRKG-SJPSF-4RKZ5-2R68S-43EL9-IOK63

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

ÖSTEN SJÖLIN
Undertecknare 1
Serienummer: d64798930b00d78[…]8ed16d8cd42fe7
IP: 92.244.xxx.xxx
2026-10-25 11:32:51 UTC

SUSANNE ANDERSSON
Undertecknare 1
Serienummer: 9c4dd77b1847002[…]3f10a0c66e21f5
IP: 78.71.xxx.xxx
2026-10-26 14:56:13 UTC

Penneo dokumentnyckel: YJRKG-SJPSF-4RKZ5-2R68S-43EL9-IOK63

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se **https://eutl.penneo.com**.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Värnamo kommun

Granskning av krisberedskap

Shape the future with confidence

Shape the future
with confidence

Innehåll

Sammanfattning 2

Inledning 4

1.1. Bakgrund 4

1.2. Syfte och revisionsfrågor 4

1.3. Genomförande och avgränsning 5

1.4. Bedömningsgrunder 5

1.5. Revisionskriterier 5

2. Granskningsresultat 6

2.1. Styrdokument 6

2.2. Organisation och ansvarsfördelning 11

2.3. Kartläggning av kritiska verksamheter och beroenden 15

2.4. Kontinuitetsplanering 17

2.5. Övning och utbildning 21

3. Slutsatser 25

4. Källförteckning 27

Bilaga 1. Revisionskriterier 28

Shape the future
with confidence

Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Värnamo kommun granskat kommunens krisberedskap. Granskningens övergripande syfte har varit att bedöma om kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden och omsorgsnämnden bedriver ett ändamålsenligt krisberedskapsarbete.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden och omsorgsnämnden i allt väsentligt bedriver ett ändamålsenligt krisberedskapsarbete avseende styrdokument och instruktioner, organisation, roll- och ansvarsfördelning, utbildning och övning samt kartläggning av kritiska beroenden. Det främsta utvecklingsområdet är arbetet med kontinuitetsplanering. Det är centralt att arbetet med kontinuitetsplanering fortgår och att förankring sker på samtliga nivåer inför kommande förändringar i lagstiftningen.

Kommunstyrelsen och granskade nämnder har en etablerad struktur och roll- och ansvarsfördelning i krisberedskapsarbetet, där trygghets- och säkerhetsenheten fungerar som nav och stöd till förvaltningarna. Omsorgsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen har utsedda funktioner som utgör kontaktytor i krisberedskapsarbetet.

Samtliga obligatoriska styrdokument och instruktioner som framgår av lagstiftning och överenskommelser har fastställts eller reviderats under innevarande mandatperiod av korrekt instans. Vi ser positivt på att investeringsmedel och driftsmedel avsatts för beredskapsåtgärder för innevarande och kommande år, samt att planering pågår för att säkerställa att medlen kan användas som avsett.

Avseende kontinuitetsplanering bedömer vi att omsorgsnämnden i väsentliga delar omhändertagit verksamhetsspecifika beroenden, samt deltar i kommunövergripande arbete rörande beroenden som är gemensamma för flera verksamheter.

Kommunstyrelsen har vid tidpunkten för granskningen endast tagit fram ett fåtal kontinuitetsplaner. På kommunövergripande nivå pågår flera aktiviteter kopplade till väsentliga kritiska beroenden. Då kontinuitetsplaner för flera områden inte är fastställda vid tidpunkten för granskningen, kan dessa inte bedömas fullt ut. Barn- och utbildningsnämnden har inga fastställda kontinuitetsplaner vid tidpunkten för granskningen.

Vad gäller utbildning, övning och åtgärder bedömer vi att dessa genomförts och utvärderats i väsentliga delar. Framåt lyfter samtliga intervjuade behov av mer praktisk, verksamhetsnära övning i olika scenarion.

Kommunstyrelsen rekommenderas att:

- Säkerställa att kontinuitetsplaner för respektive samhällsviktig verksamhet färdigställs enligt de kritiska beroenden som identifierats i kommunens risk- och sårbarhetsanalys.
- Vidareutveckla metoder för utvärdering av genomförda övningar och utbildningar ur ett lärandeperspektiv på olika nivåer i organisationen.

Shape the future
with confidence

Barn- och utbildningsnämnden rekommenderas att:

- Säkerställa att kontinuitetsplaner för respektive samhällsviktig verksamhet färdigställs enligt de kritiska beroenden som identifierats i kommunens risk- och sårbarhetsanalys.
- Tillse att krisberedskapsarbetet når ut på enhetsnivå i respektive verksamhet.

Omsorgsnämnden rekommenderas att:

- Tillse att krisberedskapsarbetet når ut på enhetsnivå i respektive verksamhet.

Shape the future with confidence

Inledning

1.1. Bakgrund

Lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser och höjd beredskap (LEH) reglerar kommuners agerande vid extraordinära händelser. Med extraordinär händelse avses en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av kommunen. Vid dessa tillfällen kan en krisledningsnämnd överta ansvaret från en nämnd om skyndsamma insatser av kommunen krävs. Av lag framgår även att kommunerna ansvarar för att minska sårbarheten i sin verksamhet, ha en god förmåga att hantera krissituationer i fredstid, samt ha en grundläggande förmåga till civilt försvar.

Kontinuitetsplanering och uthållighet är även en central fråga vad avser krisberedskapen. Flera av kommunens ansvarsområden är nödvändiga att upprätthålla i händelse av kris. Syftet med en god kontinuitetsplanering är att mildra störningar så att verksamheten kan upprätthållas på en tolerabel nivå samt minimera de negativa konsekvenserna. Därutöver behöver kommunen ha en uthållighet som motsvarar riskerna för störningar i verksamheterna. Kontinuitet och uthållighet är av olika betydelse för kommunens nämnder baserat på typen av verksamhet.

Med det försämrade omvärldsläget är det avgörande att kommunerna utvecklar sin förmåga inom det civila försvaret. SOU 2024:65 ger kommuner och regioner ett mer omfattande uppdrag och utökat ansvar för civilt försvar och krisberedskap. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

De förtroendevalda revisorerna i Värnamo kommun har utifrån ovanstående och genomförd risk- och väsentlighetsanalys för 2026 beslutat att genomföra en granskning av kommunstyrelsens och utvalda nämnders arbete med krisberedskap.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningens övergripande syfte har varit att bedöma om kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden och omsorgsnämnden bedriver ett ändamålsenligt krisberedskapsarbete.

I granskningen har följande revisionsfrågor besvarats:

- Har nödvändiga styrdokument och instruktioner antagits i enlighet med lagens krav?
- Har kommunstyrelsen och granskade nämnder en ändamålsenlig organisation och roll- och ansvarsfördelning för kris- och katastrofberedskap?
- Genomförs och utvärderas utbildningar, övningar och åtgärder i tillräcklig utsträckning och i enlighet med beslutade planer?
- Har kommunstyrelsen och granskade nämnder kartlagt kritiska verksamheter och processer genom en risk- och sårbarhetsanalys?

- Har kontinuitetsplaner upprättats för att bibehålla kritisk kommunal service vid avbrott och/eller störningar?

1.3. Genomförande och avgränsning

Granskningen avser kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden och omsorgsnämnden. Nämnderna har valts ut utifrån behovet att kunna upprätthålla samhällsviktig verksamhet i händelse av avbrott/störning.

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer. Intervjuade funktioner samt granskad dokumentation framgår av källförteckningen.

1.4. Bedömningsgrunder

Vid bedömning av nämnder och kommunstyrelse tillämpar EY en fyrgradig skala. Skalan bygger vidare på bedömningsgrunder enligt SKR:s god revisionssed samt SKYREV:s normsamling, och syftar till att tydliggöra graden av uppfyllelse av ställda krav. Bedömningsstrukturen syftar även till att tydliggöra våra bedömningar samt skapa jämförbarhet och transparens. I tabellen nedan beskrivs bedömningsskalan och dess grunder.

Tabell 1. Beskrivning av EY:s bedömningsskala och bedömningsgrunder

Bedömningsskala	Bedömningsgrund
Ja	Fullständig uppfyllelse av ställda krav.
I allt väsentligt	Ställda krav är i huvudsak uppfyllda, men det finns utvecklingsförmåga.
I låg utsträckning	Uppfyllelse av ställda krav är i ett begynnande stadium, eller saknar väsentligen struktur.
Nej	Avsaknad av uppfyllelse av ställda krav.

1.5. Revisionskriterier

Granskningens bedömningar utgår från följande revisionskriterier:

- Kommunallag (2017:725)
- Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
- Förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
- Myndigheten för civilt försvars vägledningar avseende krisberedskap
- Reglemente för kommunstyrelsen och nämnderna

För att läsa mer om revisionskriterierna, se bilaga 1.

Shape the future
with confidence

2. Granskningsresultat

2.1. Styrdokument

I avsnittet besvaras revisionsfrågan om nödvändiga styrdokument och instruktioner antagits i enlighet med lagens krav.

2.1.1. Obligatoriska styrdokument

Enligt lag[1] och förordning[2] som avser kommuners krisberedskapsarbete ska en kommun varje mandatperiod anta följande styrdokument avseende krisberedskap:

- Plan för hantering av extraordinära händelser och höjd beredskap[3].
- Utbildnings- och övningsplan.
- Reglemente för krisledningsnämnden.

Enligt ”Vägledning för kommunens arbete med styrdokument 2023–2026” utgiven av Myndigheten för civilt försvar, (MCF[4]) ska en kommun besluta om ett styrdokument för sitt arbete med krisberedskap. Fullmäktige ska anta styrdokumentet senast den 31 december under en mandatperiods första år. I vägledningen framgår även att kommundirektörens roll i krisberedskapsarbete ska dokumenteras i tillämplig instruktion.

MCF har därtill fastställt föreskrifter och allmänna råd om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser[5]. Enligt dessa ska en kommun senast den 31 oktober under det första kalenderåret efter ordinarie val sammanställa och rapportera resultatet av arbetet med risk- och sårbarhetsanalys till kommunfullmäktige.

Vidare är det ett krav enligt säkerhetsskyddslag (2018:585) att en verksamhet som bedriver säkerhetskänslig verksamhet, exempelvis en kommun, ska dokumentera behovet av säkerhetsskydd i en säkerhetsskyddsanalys. När säkerhetsskyddsanalysen är fastställd ska en säkerhetsskyddsplan tas fram där behovet av de säkerhetsskyddsåtgärder som identifierats i analysen beskrivs.

I tabellen nedan framgår vilka obligatoriska styrdokument för krisberedskap som har antagits och reviderats i enlighet med krav i lag, förordning samt MCF:s överenskommelser och vägledningar.

---

[1] ”Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap” (LEH).

[2] ”Förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap” (FEH).

[3] Planen ska beskriva krigsorganisationen, den personal som ska tjänstgöra i denna och vad som behövs för att kommunen ska kunna höja sin beredskap och bedriva verksamheten under höjd beredskap.

[4] Tidigare myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.

[5] MSBFS 2015:5 Föreskrifter och allmänna råd om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser.

Tabell 2. Sammanfattande tabell över styrdokument för kommunens krisberedskapsarbete

Styrdokument	Finns styrdokumentet framtaget?	Senaste revidering
Risk- och sårbarhetsanalys	Ja	Fastställd av kommunstyrelsen den 17 oktober 2023.
Styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap	Ja	”Plan för trygg och säker kommun” fastställdes av kommunfullmäktige den 30 november 2023.
Utbildnings- och övningsplan	Ja	Fastställd av kommundirektör 21 december 2023.
Plan för hantering av extraordinära händelser och höjd beredskap	Ja	Omfattas av: ▸ ”Riktlinje för krisledningsorganisation”, fastställd av kommundirektör den 1 januari 2022. ▸ ”Riktlinje för kartläggning och underhåll av kommunens krigsorganisation och bemanning”, fastställd av kommundirektör den 7 september 2022.
Reglemente för krisledningsnämnden	Ja	Antaget av kommunfullmäktige den 27 februari 2020.
Instruktion för kommundirektör	Ja	Fastställt av kommunstyrelsen den 3 juni 2025.
Säkerhetsskyddsanalys och tillhörande säkerhetsskyddsplan	Ja	Fastställd av kommundirektör den 13 april 2026.

Risk- och sårbarhetsanalys för Värnamo kommun 2023–2026

Kommunens risk- och sårbarhetsanalys beskrivs i avsnitt 2.3.

”Plan för trygg och säker kommun” är styrande för Värnamo kommuns arbete med civil beredskap

Planen är ett sammanhållande styrdokument för kommunens verksamheter inom trygghet, säkerhet och civil beredskap.

Till styrdokumentet har fullmäktige beslutat om en åtgärdsplan för civil beredskap för mandatperioden 2023–2026. Vi har tagit del av ett utdrag av delar av

åtgärdsplanen. Av utdraget framgår en åtgärdslista för respektive förvaltning inom kommunen. Åtgärderna utgår dels från de analyser av risker som dokumenteras i kommunens risk- och sårbarhetsanalys, dels från vilka åtgärder som inte färdigställdes i kommunens åtgärdsplan för civil beredskap för mandatperioden 2019–2022. För varje åtgärd anges vilken risk som åtgärden ska motverka, beskrivning av åtgärden, senaste genomförandedatum, berörd verksamhet och ansvarig tjänsteperson.

Övnings- och utbildningsplan

Se avsnitt 2.5 för en beskrivning av planen.

Plan för hantering av extraordinära händelser och höjd beredskap

Plan för hantering av extraordinära händelser och höjd beredskap motsvaras av två dokument i kommunen:

- Riktlinje för krisledningsorganisation.
- Riktlinje för kartläggning och underhåll av kommunens krigsorganisation och bemanning.

Riktlinje för krisledningsorganisation syftar till att tydliggöra rollfördelning, samordning, kommunikation och generell arbetsmetodik för kommunens krisledning inför, under och efter särskilda händelser.

Enligt riktlinjen ska varje förvaltning ta fram verksamhetsanpassade riktlinjer för krisledning, samt åtgärdsrutiner och checklistor för att förvaltningens verksamheter ska kunna upprätthållas vid särskilda händelser.

Enligt planen ska kommunens krisledningsorganisation vara utbildad och övad i den arbetsmetodik och förhållningssätt som gäller i kommunen. Kommunens krisledningsorganisation, krisledningsstab och arbetsmetodik beskrivs vidare i avsnitt 2.2.1.

Riktlinje för kartläggning och underhåll av kommunens krigsorganisation och bemanning beskriver hur arbetet med kartläggning, etablering och revidering av kommunens krigsorganisation ska bedrivas. Riktlinjen beskriver också hur kommunen ska bedriva sitt arbete med krigsplaceringar.

Enligt riktlinjen ansvarar beredskapssamordnare på trygghets- och säkerhetsenheten för att samordna arbetet med kommunens krigsorganisation. Kommundirektören beslutar ytterst om krigsorganisationens utformning.

Omsorgsnämnden och barn- och utbildningsnämnden har beslutat om egna krisledningsplaner

Omsorgsnämnden beslutade den 26 september 2018 om reviderad krisledningsplan för omsorgsförvaltningen. Barn- och utbildningsnämnden fastställde den 20 oktober 2021 krisledningsplan för barn- och utbildningsförvaltningen. I båda nämnders planer framgår ansvarsfördelningen inom förvaltningen avseende krisberedskapsarbetet. Detta beskrivs vidare i avsnitt 2.2.1.

I omsorgsnämndens plan framgår att förvaltningen vid en extraordinär händelse, större olyckor och vid mindre kriser ska ha förmåga att:

- Utöva samordnad ledning inom tre timmar
- Verkställa personalförstärkning inom sex timmar.

Det framgår inget motsvarande mål för barn- och utbildningsnämnden.

Det pågår revidering av omsorgsförvaltningens krisledningsplan. Vi har tagit del av utkast till riktlinjer för krisledning inom förvaltning, som ersätter den tidigare krisledningsplanen. Se avsnitt 2.2.2 för en längre beskrivning av utkastet.

Krisledningsnämndens reglemente

Enligt reglementet utgör nämnden kommunens ledande organ vid extraordinära händelser i fredstid. Nämnden utgörs av kommunstyrelsens ledamöter. Nämnden får vid extraordinära händelser och höjd beredskap överta verksamheter och beslutsbefogenheter från annan nämnd.

Uppdragsbeskrivning för kommundirektör

Enligt uppdragsbeskrivningen har kommundirektör beslutsmandat att aktivera kommunens krisledningsstab samt fatta beslut till följd av stabens arbete. Kommundirektören ansvarar för sammankallande av kommunens lokala inriktnings- och samordningsfunktion[6] vid samhällsstörningar och extraordinära händelser, samt vid planering av förebyggande verksamhet.

Kommunstyrelsen har beslutat om medel för ökad trygghet och beredskap

I kommunens budget för 2026 och flerårsplan 2027–2030 har 10 mnkr avsatts per år för åtgärder inom trygghet och civil beredskap. Av dessa är 3 mnkr avsatta för driftskostnader och 7 mnkr för investeringar.

Den 16 december 2025 beslutade kommunstyrelsen att fördela de 10 mnkr som avsatts för år 2026 till vissa nämnder för beredskapshöjande åtgärder. I tabellen nedan beskrivs vilka nämnder som har tilldelats medel, storlek på tilldelningen och dess ändamål.

Tabell 3. Kommunstyrelsens fördelning av medel för beredskapshöjande åtgärder för 2026

Tilldelad nämnd	Tilldelade medel	Ändamål
Teknik- och fritidsnämnden	100 000 kronor (investering) 800 000 kronor (driftskostnader)	Beredskapshöjande åtgärder för reservkraft.

[6] Beskrivs vidare i avsnitt 2.2.1.

Servicenämnden	2 000 000 kronor	Investering i beredskapslager för måltider.
Samhällsbyggnadsnämnden	650 000 kronor	Investering i beredskapslager för räddningstjänsten.
Kommunstyrelsen	151 000 kronor (driftskostnader) 4 250 000 kronor (investering)	Beredskaps- och trygghetshöjande investeringar inom kommunen.

Källa: Protokoll från kommunstyrelsens sammanträde den 16 december 2025.

Därtill anges att driftskostnader om 951 tkr finansieras ur kommunstyrelsens centrala driftmedel för civil beredskap och ökad trygghet. Investeringskostnader om 7 mnkr finansieras därtill ur kommunstyrelsens centrala investeringsmedel för civil beredskap och ökad trygghet.

Enligt kommunstyrelsens beslut ska styrelsen få återrapportering av kommunledningsförvaltningen under år 2026 av hur tilldelade medel har använts.

Vi har även tagit del av presentationsmaterial från kommunledningsförvaltningen avseende pågående åtgärder inom kommunens krisberedskapsarbete per maj 2026. Enligt presentationsmaterialet har en arbetsgrupp tillsatts för att arbeta med beredskapslagerhållning.

Enligt intervjuade har ett arbete pågått under 2026 med att inrätta ett omsättningslager inom räddningstjänsten och livsmedelslager inom kommunens måltidsverksamhet. Enheten för måltidsservice inom serviceförvaltningen uppges ha inventerat behovet av livsmedellagerhållning utifrån barn- och utbildningsförvaltningens och omsorgsförvaltningens behov.

2.1.2. Bedömning

Vi bedömer att nödvändiga styrdokument och instruktioner har antagits i enlighet med lagens krav. Bedömningen grundar sig i att samtliga obligatoriska styrdokument och instruktioner som framgår av lagar, förordningar och MCF:s vägledningar och föreskrifter om kommunens krisberedskapsarbete har reviderats under innevarande mandatperiod. Det är även positivt att granskade nämnder har beslutat om nämndspecifika krisledningsplaner som bland annat beskriver berörda förvaltningars organisation för sitt krisberedskapsarbete.

Vi ser positivt på att drift- och investeringsmedel avsatts för att kunna arbeta med beredskapsåtgärder under innevarande och kommande år.

2.2. Organisation och ansvarsfördelning

I avsnittet besvaras revisionsfrågan om kommunstyrelsen och granskade nämnder har en ändamålsenlig organisation och roll- och ansvarsfördelning för kris- och katastrofberedskap.

2.2.1. Kommunstyrelsen

Enligt plan för trygg och säker kommun samordnar kommunledningsförvaltningens enhet för trygghet och säkerhet kommunens arbete med civil beredskap. Enheten ska även stödja kommunens förvaltningar i deras arbete. På enheten arbetar säkerhetschef och 6,5 heltidstjänster med säkerhets- och beredskapsfrågor. Av dessa arbetar 2,5 heltidstjänster med frågor kring civil beredskap. Ny säkerhetschef tillträder enligt uppgift i december 2026.

I åtgärdsplan för civil beredskap 2023–2026 framgår att kommunens förvaltningar och bolag ansvarar för arbetet med beredskap inom sitt verksamhetsområde. Arbetet ska både involvera förebyggande och förberedande åtgärder samt planering för krishantering.

Enligt riktlinje för krisledningsorganisation tas beslut om åtgärder vid en samhällsstörning eller extraordinär händelse av antingen kommunens ledningsgrupp, krisledningsnämnd eller berörd nämnd beroende på händelsens karaktär. Vid behov kan kommundirektör sammankalla kommunens krisledningsstab. Stabens syfte är att stödja kommundirektör och kommunledning genom samordning av lägesbilder, åtgärder, inriktningar och informationsinsatser. Staben ska även stötta berörda förvaltningar.

Intervjuade från trygghets- och säkerhetsenheten upplever att det finns en fungerande samverkan och dialog mellan enheten och övriga förvaltningar i frågor som rör krisberedskap. Vissa förvaltningar uppges behöva mer stöd i framdriften av sitt krisberedskapsarbete.

Enligt intervjuuppgifter har trygghets- och säkerhetsenheten sedan början av 2025 halvårsvisa avstämningar med respektive förvaltning för att följa upp deras genomförande av förvaltningens åtgärdsplan för krisberedskap. En central fråga har enligt uppgift varit att varje förvaltning ska känna ägandeskap över åtgärderna i sin verksamhet, där trygghets- och säkerhetsenheten främst ska bistå med processledning vid behov.

2.2.2. Omsorgsnämnden

Inom omsorgsförvaltningen ansvarar en verksamhetsutvecklare för att samordna förvaltningens krisberedskapsarbete. Förvaltningschef har i övrigt det yttersta ansvaret för förvaltningens krisberedskapsarbete.

I tabellen nedan beskrivs den roll- och ansvarsfördelning inom omsorgsförvaltningen vid kriser som framgår av omsorgsnämndens krisledningsplan.

Tabell 4. Omsorgsförvaltningens ansvarsfördelning vid kriser

Funktion	Ansvar
Omsorgschef	▸ Övergripande ansvar för förvaltningens krisberedskapsarbete. ▸ Förmedla och rapportera till kommunens krisledningsstab angående uppkommen händelse samt leda verksamheten med stöd från krisledningsnämnd och krisledningsstab. ▸ Löpande informera omsorgsnämnden, kommunledning och kommunens informatör om krisens utveckling.
Omsorgsförvaltningens ledningsgrupp (i huvudsak omsorgschef och biträdande omsorgschef[7]).	▸ Bedöma den akuta situationen. ▸ Bedöma och prioritera behov av insatser. ▸ Fatta beslut om åtgärder. ▸ Aktivera stödfunktioner. ▸ Fördela ansvar, ledning och materiella resurser. ▸ Etablera och underhålla kontakter, dels med kommunens krisledningsgrupp, dels med förvaltningens sektions- och områdeschefer, stödfunktioner och sekreterar-/informationsfunktion. ▸ Planera och verkställa det löpande informationsarbetet. ▸ Aktivera lokala krisgrupper.
Områdeschef	▸ Rapportera händelser och åtgärder till omsorgschef.

Källa: Krisledningsplan för omsorgsförvaltningen, 2018

Till de beskrivna funktionerna kan stödfunktioner vid behov aktiveras som hanterar exempelvis kriskommunikation och dokumentation av viktiga händelser.

Vi har även tagit del av utkast till reviderad krisledningsplan för omsorgsförvaltningen. I utkastet framgår exempelvis att kvalitets- och utvecklingschef leder förvaltningens krisledningsstab och vid behov prioriterar resurser till nödvändiga åtgärder. Respektive verksamhetschef ska leda sitt verksamhetsområdes arbete med krisberedskap, samt rapportera lägesbild och behov till förvaltningsledningen. Enhetschef för ekonomi ska följa upp ekonomiska konsekvenser, samt bistå med inköp och resursprioritering avseende krisberedskapsåtgärder.

Det framgår även av underlag för omsorgsförvaltningens krisberedskapsarbete att den enhet inom förvaltningen som bedriver dygnet runt-verksamhet har en utsedd chef i beredskap varje dag. Denna person kan kontaktas vid eventuella

[7] Vid behov kan ledningsgruppen kompletteras med sektionschef, berörda områdeschefer och stödfunktioner.

krissituationer som uppstår i en verksamhet. Chef i beredskap har enligt underlaget tillgång till förvaltningens reservrutiner, kontinuitetsplaner och övrigt stödmaterial för hantering av förvaltningens verksamheter.

Förvaltningen har bildat en KHOSS[8]-arbetsgrupp som består av förvaltningens enhetschefer, medicinskt ansvarig sjuksköterska, IT-utvecklare, verksamhetsutvecklare med ansvar för krisberedskap och säkerhetssamordnare. Gruppen syftar till att samordna, utveckla och stärka omsorgsförvaltningens förmåga inom krisberedskap, kontinuitet och säker verksamhet.

2.2.3. Barn- och utbildningsnämnden

I barn- och utbildningsförvaltningens krisledningsplan framgår att förvaltningschef har det övergripande ansvaret för förvaltningens krisberedskapsarbete. Därtill arbetar enligt intervjuade en arbetsmiljö- och lokalutvecklare på förvaltningen med krisberedskapsfrågor som 20 procent av sin tjänst. Enligt uppgift kommer två heltidstjänster som arbetar med säkerhetsfrågor att anställas inom förvaltningen framöver. En av dessa kommer att arbeta med säkerhetsfrågor på heltid, och en kommer arbeta med säkerhetsfrågor som del av sin tjänst.

Inom ramen för krisberedskapsarbetet ansvarar förvaltningschef för:

- Beslut om att aktivera och larma in personal till förvaltningens krisledningsgrupp.
- Information och föredragning av lägesbild till barn- och utbildningsnämndens presidium, kommundirektör och kommunens kriskommunikatör.
- Att representera förvaltningen eller utse representant vid möten för inriktning och samordning i krishanteringen.
- Att information går ut internt i förvaltningen om händelsen och krisledningens aktiviteter.

Därtill kan vid behov andra funktioner inkluderas i förvaltningens krisledningsgrupp. Detta berör exempelvis verksamhetschef i berörd verksamhet, dokumentansvarig och personalsamordnare.

I förvaltningens krisledningsplan framgår att varje enhet ska ha en egen krisledningsgrupp med funktioner anpassade efter en händelses karaktär. Sammankallande för en enhets krisledningsgrupp ska informera förvaltningens verksamhetschef om en inträffad händelse och med denne diskutera behov av ytterligare stöd.

Rektor ansvarar i övrigt för att löpande initiera utbildningar och övningar inom området krisberedskap, samt för att revidera rutiner för krishantering minst en gång per år.

Intervjuade upplever att samordningen av förvaltningens krisberedskapsarbete med enheten för trygghet och säkerhet är tillfredsställande.

[8] Förkortning för ”Stärkt beredskap inom kommunal hälso- och sjukvård och socialtjänst”.

2.2.4. Bedömning

Vi bedömer att kommunstyrelsen och granskade nämnder har en ändamålsenlig organisation och roll- och ansvarsfördelning för kris- och katastrofberedskap.

Bedömningen grundar sig i att det finns en kommunövergripande krisledningsorganisation och en dokumenterad ansvarsfördelning för centrala funktioner inom kommunledningsförvaltningens krisledningsorganisation. Det framgår även en ansvarsfördelning i barn- och utbildningsnämndens och omsorgsnämndens krisledningsplaner.

Det finns tjänstepersoner som är särskilt ansvariga för förvaltningarnas krisberedskapsarbete inom barn- och utbildningsförvaltningen och omsorgsförvaltningen.

Vi ser därtill positivt på att trygghets- och säkerhetsenheten genomför regelbunden uppföljning av förvaltningarnas krisberedskapsarbete.

2.3. Kartläggning av kritiska verksamheter och beroenden

I detta avsnitt besvaras revisionsfrågan om kommunstyrelsen och granskade nämnder har kartlagt kritiska verksamheter och processer genom en risk- och sårbarhetsanalys.

2.3.1. Kommunstyrelsen och nämnderna har identifierat kritiska beroenden

Enligt LEH ska en kommun besluta om en reviderad risk- och sårbarhetsanalys varje ny mandatperiod. Vi har tagit del av kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalys för 2023–2026 som beslutades av kommunstyrelsen den 17 oktober 2023.

I analysen framgår att det har genomförts analyser av samhällsviktig verksamhet samt kritiska beroenden. Det har även identifierats externa samhällsviktiga verksamheter utanför kommunens regi som kommunen är beroende av.

I risk- och sårbarhetsanalysen framgår en prioritering för kommunens kontinuitetshantering och åtgärdsprioritering för mandatperioden 2023–2026. Följande prioriteringar har gjorts:

1. Åtgärder för att bygga bort beroenden inom verksamheter som kan generera stora konsekvenser för människors liv och hälsa, samt samhällets funktionalitet
2. Öka kontinuitetshanteringen och bygga bort beroenden inom de kommunala verksamheter som de prioriterade verksamheterna beskrivna i punkt 1 är beroende av.
3. Öka kontinuitetshantering och minska beroendeställning för verksamheter som har höga risktal inom specifika verksamhetsrisker, exempelvis att de slutar fungera vid 20 procents personalfrånvaro, alternativt att de har mycket höga beroenden mot andra verksamheter. I denna grupp görs enligt risk- och sårbarhetsanalysen ingen värdering av vilka skyddsvärden som verksamheterna berör.

Kommunstyrelsen har inte genomfört sårbarhetsanalyser av kommunens bolags samhällsviktiga verksamheter, men har vid behov stöttat bolagen i arbetet. Bolagen genomför egna analyser. Kommunstyrelsen och nämnderna har däremot beroendeprövat sina samhällsviktiga verksamheter mot bolagen. Åtgärder och samverkansbehov baseras på dessa beroenden.

Inga sårbarheter hos privata aktörer har bedömts, men deras funktioner har beroendeprövats mot kommunens samhällsviktiga verksamheter.

Enligt uppgift pågår det en revidering av risk- och sårbarhetsanalys inför mandatperiod 2027–2030.

Omsorgsnämnden och barn- och utbildningsnämnden

Vi har tagit del av rutin för arbete med risk- och sårbarhetsanalys enligt LEH. Rutinen reviderades senast den 22 april 2026 av enhetschef för trygghets- och säkerhetsenheten. Enligt rutinen involveras samtliga av kommunens verksamheter som bedöms bedriva samhällsviktig verksamhet i framtagande av risk- och sårbarhetsanalysen. Verksamheterna ska enligt rutinen identifiera kritiska beroenden per samhällskritisk verksamhet, konsekvenser vid bortfall och bedöma acceptabel avbrottstid per verksamhet.

Enligt intervjuade kommer rektorer, pedagoger och arbetsmiljö- och lokalansvarig på barn- och utbildningsförvaltningen att i september 2026 gemensamt ta fram ett förslag till revidering av risk- och sårbarhetsanalys för kommande mandatperiod.

Intervjuade från omsorgsförvaltningen uppger att vid revidering av risk- och sårbarhetsanalys för kommande mandatperiod kommer enhetschefer för respektive verksamhetsområde, medicinskt ansvarig sjuksköterska, systemförvaltare, IT-utvecklare och verksamhetsutvecklare att delta.

2.3.2. Bedömning

Vi bedömer att kommunstyrelsen och granskade nämnder har kartlagt kritiska verksamheter och processer genom en risk- och sårbarhetsanalys. Det har tagits fram en kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalys för innevarande mandatperiod som beskriver samhällskritiska verksamheter och kritiska beroenden för respektive nämnd. Vi bedömer det som positivt att samtliga granskade nämnder har varit involverade i framtagandet av den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen, och involveras i revideringen av kommande mandatperiods analys.

Vi noterar att det i RSA-arbetet inför kommande mandatperiod läggs vikt vid att flera olika funktioner från respektive förvaltning deltar. Detta bedömer vi som positivt och centralt för att frågorna ska kunna förankras på samtliga nivåer.

2.4. Kontinuitetsplanering

I detta avsnitt besvaras revisionsfrågan om kontinuitetsplaner har upprättats för att bibehålla kritisk kommunal service vid avbrott och/eller störningar.

2.4.1. Kontinuitetsplaner ska tas fram för kritiska beroenden

Enligt kommunens åtgärdsplan för civil beredskap 2023–2026 ska kommunens verksamheter, utifrån risk- och sårbarhetsanalysen, ta fram kontinuitetsplaner för identifierade samhällsviktiga verksamheter. I åtgärdsplanen framgår även vilka åtgärder som respektive förvaltning ska ha arbetat med under innevarande mandatperiod.

Enligt åtgärdsplanen ska förvaltningschef i kommunens måluppföljningssystem dokumentera status på pågående, genomförda och ej genomförda åtgärder. Ansvariga på trygghets- och säkerhetsenheten ansvarar för att kontrollera förvaltningschefernas åtgärdsrapportering löpande under en mandatperiod.

Av riktlinje för krisledningsorganisation framgår att utvärderingar av kommunens krisberedskapsrelaterade åtgärder ska genomföras efter genomförd åtgärd. Förvaltningarna ansvarar för att utvärdera sina insatser och händelsens påverkan på den egna verksamheten.

Enligt intervjuer har verksamheterna under 2026 arbetat med verksamhets- och konsekvensanalyser för att kunna prioritera aktiviteter, identifiera nödvändiga resurser samt besluta om acceptabla avbrottstider. Arbetet kommer att fortgå under hösten.

Kommunstyrelsen

Vi har tagit del av uppföljning av kommunens åtgärdsplan för krisberedskapsåtgärder för 2023–2026 för kommunledningsförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen samt omsorgsförvaltningen. Följande bedömning görs av statusen för respektive förvaltnings åtgärder:

- Kommunledningsförvaltningen: 4 av 4 åtgärder är påbörjade.
- Barn- och utbildningsförvaltningen: 0 av 4 åtgärder är påbörjade.
- Omsorgsförvaltningen: 3 av 5 åtgärder är påbörjade; 2 av 5 åtgärder är genomförda.

För kommunstyrelsens förvaltning har vi tagit emot underlag till kontinuitetsplanering för följande områden:

- Nätverksavbrott inom Campus Värnamos verksamhet.
- Reservrutin för kommunens lönehantering.

Det framgår inte av vem eller när som kontinuitetsplanen för Campus Värnamo är beslutad. I planen framgår rutiner för hur verksamhetens lokala krisgrupp aktiveras, ansvarsfördelning, samt hur undervisning ska kunna garanteras vid begränsade och längre avbrott.

Shape the future with confidence

Reservrutin för kommunens lönehantering genom Swedbank är framtagen av kommunens löneenhet och senast reviderad den 1 januari 2024. I rutinen beskrivs samtliga steg som behöver vidtas för att genomföra rutinen. Det framgår även vilken funktion som ska genomföra respektive steg. Till reservrutinen har vi tagit del av ett avtal mellan kommunen och Swedbank som styrker att reservrutinen ska tillämpas.

Vi har även tagit del av ett avtal mellan Region Jönköpings län och en extern leverantör avseende lagerhållning av drivmedel. Avtalet signerades den 26 maj 2025 och omfattar enligt uppgift bland annat Värnamo kommun. Intervjuade uppger att kommunstyrelsen planerar att år 2027 genomföra en kartläggning av kommunens behov av drivmedelsförsörjning.

Det finns därtill en kommunövergripande nödvattenplan (beslutad av tekniska förvaltningen) som reviderades senast den 10 december 2018. För närvarande pågår framtagande av en ny nödvattenplan. I utkast till den nya planen framgår exempelvis ett förtydligande gällande ansvarsfördelning avseende tillhandahållande av nödvatten, samt hur nödvattentilldelning ska prioriteras. Den reviderade planen ska enligt uppgift behandlas av fullmäktige i januari 2027.

Vi har även tagit del av utdrag ur förstudie för reservkraft i kommunens verksamheter. Förstudien togs enligt intervjuade fram vid årsskiftet 2024/2025 och beskriver en nulägesbild över reservkraftstillgången bland kommunens verksamheter, samt analys och önskat läge framåt.

Omsorgsnämnden

Vi har tagit del av kontinuitetsplaner för omsorgsnämndens verksamhet som berör följande processer och områden:

- Rutin vid IT- och telefoniavbrott.
- Rutin när verksamhetssystemet Combine[9] inte fungerar.
- Rutin för avbrott i trygghetslarm för särskilt boende för äldre.
- Rutin för nyckelskåp när digitala lås för ordinärt boende inte fungerar.
- Rutin för hantering av digitala läkemedelsskåp hos brukare/patient.

Rutin vid IT- och telefoniavbrott

Rutinen reviderades senast den 26 november 2024 av IT-utvecklare. I rutinen beskrivs hur medarbetare ska genomföra och fysiskt dokumentera insatser till brukare vid IT- och teleavbrott. Efter avbrottet ska den fysiska dokumentationen föras över till en brukares digitala journal. Det framgår även av rutinen vad enhetschef ansvarar för vid ett eventuellt avbrott.

Rutin när Combine inte fungerar

Rutinen togs fram av IT-utvecklare den 23 oktober 2025. Rutinen är avsedd för systemförvaltare, systemadministratörer, superanvändare av Combine, IT-

[9] Combine är ett verksamhetsstöd för processer inom vård- och omsorg och individ- och familjeomsorg.

utvecklare för omsorgsförvaltningen och medborgarförvaltningen samt kommunens IT-avdelning. I rutinen beskrivs vad som ska kontrolleras för att utreda eventuell orsak till fel i Combine. Till varje steg i utredningsprocessen beskrivs även vem som ska kontaktas för att lämpliga åtgärder ska kunna vidtas.

Rutin för avbrott i trygghetslarm för särskilt boende för äldre

Rutinen beslutades av verksamhetschef för äldreomsorgen den 20 november 2024. I rutinen beskrivs hur medarbetare ska agera om trygghetslarmen för brukare inom särskilt boende slutar fungera. Det beskrivs även hur medarbetare ska hantera trygghetslarmen vid strömavbrott, om en mobiltelefon slutar fungera, samt om nätverksuppkopplingen inte fungerar.

Rutin för nyckelskåp när digitala lås för ordinärt boende inte fungerar

Rutinen reviderades senast den 10 mars 2026. Det framgår inte vilken funktion som beslutade om revideringen. I rutinen beskrivs hur fysiska nycklar kan hämtas och användas inom hemtjänsten när digitala lås inte fungerar. I rutinen beskrivs hur nycklar kan hämtas dels i Värnamo tätort, dels i kommunens övriga tätorter.

Rutin för hantering av digitala läkemedelsskåp hos brukare/patient

Rutinen reviderades den 16 februari 2026 av omsorgsförvaltningens team för ledning och styrning. I rutinen beskrivs hur medicinskåp för brukare inom hemtjänst ska användas. Det framgår även hur skåpen ska kunna öppnas om skåpens ordinarie öppningsfunktion inte fungerar.

Utkast till evakueringsplan är under framtagande

Vi har tagit del av utkast till evakueringsplan för verksamheter inom vård och omsorg. Planen syftar till att möjliggöra en snabb och säker evakuering av boende, brukare och personal inom omsorgsförvaltningens verksamheter med vård- och omsorgsnära insatser[10]. Planen gäller för krissituationer under fredstid.

I planen framgår en prioriteringsordning för evakuering inom respektive berörd verksamhet. Det framgår även en ansvarsfördelning för evakueringsarbetet.

Övrig kontinuitetshantering

Enligt presentationsmaterial för omsorgsförvaltningens krisberedskapsarbete finns i nuläget krislådor på samtliga av förvaltningens enheter. Krislådorna innehåller exempelvis vevradio, reservbatterier och räddningsfiltar.

[10] För äldreomsorgen avses insatser inom särskilt boende för äldre, hemtjänst och korttidsboende för äldre. För funktionshinderomsorgen avser insatser inom personlig assistans, daglig verksamhet, gruppbostad och korttidsboende.

Enligt presentationsmaterialet har förvaltningen ett beredskapslager med skyddsutrustning för anställda inom vård och omsorg. Det planeras inköp av annan verksamhetskritisk utrustning framöver. Det framgår också att förvaltningen har installerat reservkraft i vissa av sina fastigheter. För andra av förvaltningens fastigheter finns planer på att installera transportabel reservkraft.

Barn- och utbildningsnämnden

Vi har inte tagit del av några beslutade kontinuitetsplaner för barn- och utbildningsnämndens kritiska beroenden. Enligt intervjuade beror detta på att det inte har funnits ett strukturerat arbete med framtagande av kontinuitetsplaner under innevarande mandatperiod. Det uppges att kontinuitetsplaner kommer att tas fram efter att risk- och sårbarhetsanalys för kommande mandatperiod är beslutad.

Enligt presentationsmaterial för barn- och utbildningsförvaltningens krisberedskapsarbete deltog tjänstepersoner på förvaltningen under 2025 i en kommunövergripande arbetsgrupp för investering i reservkraft. Det pågår för närvarande beredning inför beslut om en kommunövergripande investering i reservkraft.

2.4.2. Bedömning

Den sammantagna bedömningen är att kontinuitetsplaner för att upprätthålla kritisk kommunal service vid avbrott och/eller störningar har upprättats i låg utsträckning. Bedömningen grundar sig i att det för flera större kritiska beroenden pågår ett arbete med att ta fram kontinuitetsplaner vid tidpunkten för granskningen.

Kommunstyrelsen har i låg utsträckning upprättat kontinuitetsplaner för sin samhällsviktiga verksamhet. Det styrks av att det endast finns enstaka kontinuitetsplaner för kritiska beroenden inom kommunstyrelsens ansvarsområde. Vi bedömer att det finns ett behov av att ta fram planer för kommunstyrelsens övriga kritiska beroenden för att säkerställa fungerande verksamhet vid kriser.

Vid tidpunkt för granskningen har barn- och utbildningsnämnden inte formellt beslutat om kontinuitetsplaner som berör nämndens kritiska beroenden. Vi noterar att det finns en plan på att ta fram kontinuitetsplaner efter att nästa mandatperiods risk- och sårbarhetsanalys är beslutad.

Omsorgsnämnden har i allt väsentligt upprättat kontinuitetsplaner för sin samhällsviktiga verksamhet. Detta styrks av de kontinuitetsplaner som finns framtagna för kritiska IT-system, trygghetslarm och hantering av digitala lås. Det återstår dock vissa åtgärder för förvaltningen att genomföra för innevarande mandatperiod.

2.5. Övning och utbildning

I detta avsnitt besvaras revisionsfrågan om utbildningar, övningar och åtgärder genomförs och utvärderas i tillräcklig utsträckning och i enlighet med beslutade planer.

2.5.1. Kommunövergripande

Enligt LEH 2 kap. 8 § ska en kommun ansvara för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid.

Det finns en framtagen övnings- och utbildningsplan för civil beredskap för 2023–2026. Beredskapssamordnare på trygghets- och säkerhetsenheten ansvarar för att ta fram, revidera och följa upp utbildnings- och övningsplanen.

I planen framgår att det för varje utbildning och övning ska finnas en utsedd ansvarig. Denna ska tillse att utbildningar och övningar utvärderas samt dokumenteras.

I tabellen nedan beskrivs övnings- och utbildningsplanens innehåll per år, målgrupp, genomförandeperiod och ansvarig funktion. En notering görs också om övnings-/utbildningsaktiviteten har genomförts mellan 2023–2026.

Tabell 5. Genomförande av övnings- och utbildningsplan 2023–2026

Aktivitet	Målgrupp	Genom-förande-period	Ansvarig	Är aktiviteten genomförd?
Övning av kommunens ledningsgrupp	Kommunens ledningsgrupp, inklusive respektive förvaltnings-ledning i det förberedande arbetet	Oktober 2023 Februari 2024, 2025 och 2026 Maj 2024, 2025 och 2026 September 2024, 2025 och 2026 November 2024, 2025 och 2026	Trygghets- och säkerhets-enheten	Ja, för alla år.

Utbildning i krisledning	Deltagare i kommunens krisledningsstab och förvaltningskrisledningar	September-november 2023, Oktober 2024 September 2025 September-oktober 2026	Trygghets- och säkerhetsenheten, och kommunikationsenheten på kommunledningsförvaltningen	Delvis. Genomförd 2023 i kommunal regi och år 2025 av Länsstyrelsen och MSB. Ej genomförts 2024 p.g.a. att *”ny personal inom enhet som ansvarat för att arrangera utbildningen”*
Utbildning och övning av krisledningsnämnden	Kommunstyrelsens ordförande	Januari 2023	Trygghets- och säkerhetsenheten	Delvis. Genomförd april 2026. Framgår inte att den genomfördes 2023. 2024 och 2025 utgick övningen p.g.a. att *”ny personal inom enhet som ansvarat för att arrangera utbildningen”*
	Kommunstyrelsen	Februari 2023		
	Kommunstyrelsen och ersättare	Mars 2025 April 2026		
Övning av stabsfunktioner	Deltagare i kommunens krisledningsstab.	Mars 2024	Trygghets- och säkerhetsenheten, och kommunikationsenheten på kommunledningsförvaltningen	Ja
Utbildning och övning av POSOM[11]-samarbetet	Deltagare i POSOM ledningsgrupp och stödgrupper	Oktober 2025	Trygghets- och säkerhetsenheten POSOM-ansvarig	Ja.

[11] POSOM står för psykiskt och socialt omhändertagande. En kommuns POSOM-grupp aktiveras vid stora olyckor eller katastrofer för att ge psykosocialt stöd till drabbade och deras anhöriga.

Övning av förvaltningarnas krisledningsorganisationer	Deltagare i förvaltningsövergripande krisledning	En gång per mandatperiod	Förvaltningschef	Ja.

Källa: Utbildnings- och övningsplan för civil beredskap 2023–2026

Som framgår av tabellen har 4 av 6 övningar/utbildningar genomförts mellan 2023 och 2026. Utöver de övningar och utbildningar som framgår av planen har vi tagit del av underlag avseende en kommunövergripande nödvattenövning. Övningen genomfördes av samtliga förvaltningar i november 2025 och syftade till att träna kommunens rutiner för nödvattenförsörjning till kommunens verksamheter. Det gjordes en utvärdering av lärdomar från övningen.

Intervjupersoner uppger att en till kommunövergripande nödvattenövning har genomförts i september 2026. Kommunledningsgruppen har därtill övats i september 2026 och planeras att övas igen i november 2026.

Utvärdering av övningar och utbildningar

Vi har tagit del av utvärderingar av fem genomförda övningar mellan 2023 och 2026. Dessa avser:

- Övning av krisledningsnämnden i april 2026.
- Övning av kommunledningsgruppen i oktober 2023, februari 2024 och februari 2026.
- Övning av kommunens krisledningsstab under hösten 2023.

I samtliga utvärderingar framgår en sammanfattning av lärdomar från övningarna och förslag på eventuella revideringar av organisation och styrdokument.

Av intervju framgår att ansvariga för utvärderingar av övningar och utbildningar ser en förbättringspotential i att tydliggöra övningars syfte och målsättning, samt att anpassa utvärderingsenkäters frågeställningar för att kunna få mer träffsäkra svar. Det uppges därtill finnas en ambition om att stärka kopplingen mellan nästa mandatperiods övnings- och utbildningsplan och de största riskerna för respektive förvaltning i kommande risk- och sårbarhetsanalys. Samtliga intervjuade identifierar ett behov av mer praktisk, verksamhetsnära övning i olika scenarion.

Omsorgsnämnden

Enligt sammanställningen av genomförda utbildningar och övningar mellan 2023–2026 övades omsorgsförvaltningens förvaltningskrisledning år 2023 och 2025.

Enligt presentationsmaterial för omsorgsförvaltningen har förvaltningen genomfört övningar med förvaltningsledningsgruppen samt KHOSS-arbetsgruppen cirka 1–2 gånger per år under mandatperioden. Övningarna uppges ha varit inriktade på att stärka förvaltningens förmåga att hantera olika typer av störningar och krissituationer.

Av presentationsmaterialet framgår att det pågår ett arbete med att strukturera och utveckla övningsverksamheten, för att framöver kunna skapa en mer systematisk

och återkommande övningsplanering. Förvaltningen uppges framöver vilja inkludera enhetschefer och verksamhetsnära personal i övningar och utbildningar.

En majoritet av personalen inom hemtjänst, särskilt boende, funktionshindersomsorgen, hälso- och sjukvård och enheten för myndighetsutövning enligt SoL[12] och LSS[13], uppges under mandatperioden ha utbildats i hantering av pågående dödligt våld och personlig säkerhet.

Barn- och utbildningsnämnden

Enligt sammanställningen av genomförda utbildningar och övningar mellan 2023–2026 övades barn- och utbildningsförvaltningens förvaltningskrisledning år 2023 och 2025.

Enligt presentationsmaterial för barn- och utbildningsförvaltningens krisberedskapsarbete deltog representanter från förvaltningen i den kommunövergripande nödvattenövningen som genomfördes år 2025. Utifrån övningen uppges förvaltningen ha sammanställt behov av förvaltningens nödvattenförbrukning, som har delgivits trygghets- och säkerhetsenheten.

Intervjuade uppger att samtliga skolenheter inom förskolan, grundskolan och gymnasieskolan under 2025 identifierade lämpliga lokaler för inrymning och övning av inrymning. Inrymningsövningar har dock inte genomförts vid tidpunkt för granskningen.

2.5.2. Bedömning

Vi bedömer att utbildningar, övningar och åtgärder i allt väsentligt genomförs och utvärderas i tillräcklig utsträckning och i enlighet med beslutade planer.

Bedömningen grundar sig i att de övningar och utbildningar som anges i övnings- och utbildningsplan för mandatperioden 2023–2026 har till stor del genomförts. Enstaka utbildningar har dock inte genomförts för kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden och omsorgsnämnden.

Vi bedömer det som positivt att utvärdering av flera genomförda övningar och utbildningar har genomförts.

[12] Socialtjänstlagen.

[13] Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

3. Slutsatser

Vår bedömning är att kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden och omsorgsnämnden i allt väsentligt bedriver ett ändamålsenligt krisberedskapsarbete avseende styrdokument och instruktioner, organisation, roll- och ansvarsfördelning, utbildning och övning samt kartläggning av kritiska beroenden. Det främsta utvecklingsområdet är arbetet med kontinuitetsplanering.

Revisionsfråga	Bedömning
Har nödvändiga styrdokument och instruktioner antagits i enlighet med lagens krav?	Ja.
Har kommunstyrelsen och granskade nämnder en ändamålsenlig organisation och roll- och ansvarsfördelning för kris- och katastrofberedskap?	Ja.
Genomförs och utvärderas utbildningar, övningar och åtgärder i tillräcklig utsträckning och i enlighet med beslutade planer?	I allt väsentligt. Vissa beslutade utbildningar har inte genomförts under innevarande mandatperiod.
Har kommunstyrelsen och granskade nämnder kartlagt kritiska verksamheter och processer genom en risk- och sårbarhetsanalys?	Ja.
Har kontinuitetsplaner upprättats för att bibehålla kritisk kommunal service vid avbrott och/eller störningar?	I låg utsträckning. Det pågår ett framtagande av kommunövergripande kontinuitetsplaner. Det saknas dock i stort kontinuitetsplaner för flera större kritiska beroenden, särskilt avseende kommunstyrelsens och barn- och utbildningsnämndens ansvarsområden.

Kommunstyrelsen rekommenderas att:

- Säkerställa att kontinuitetsplaner för respektive samhällsviktig verksamhet färdigställs enligt de kritiska beroenden som identifierats i kommunens risk- och sårbarhetsanalys.
- Vidareutveckla metoder för utvärdering av genomförda övningar och utbildningar ur ett lärandeperspektiv på olika nivåer i organisationen.

Barn- och utbildningsnämnden rekommenderas att:

- Säkerställa att kontinuitetsplaner för respektive samhällsviktig verksamhet färdigställs enligt de kritiska beroenden som identifierats i kommunens risk- och sårbarhetsanalys.
- Tillse att krisberedskapsarbetet når ut på enhetsnivå i respektive verksamhet.

Omsorgsnämnden rekommenderas att:

- Tillse att krisberedskapsarbetet når ut på enhetsnivå i respektive verksamhet.

Värnamo, 21 oktober 2026

Anja Nilsson Roos, EY
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Projektledare

Carl Ädelroth, EY
Verksamhetsrevisor

Linnéa Johansson, EY
Verksamhetsrevisor
Kvalitetssäkrare
Kundansvarig

Shape the future with confidence

4. Källförteckning

Intervjuade funktioner

- Arbetsmiljö- och lokalutvecklare, barn- och utbildningsförvaltningen
- Förvaltningschef, barn- och utbildningsförvaltningen
- Förvaltningschef, omsorgsförvaltningen
- Kommundirektör
- Tf. Säkerhetschef
- Verksamhetsutvecklare, omsorgsförvaltningen

Analyserade dokument

- Avtal om reservrutin för löneutbetalningar, 2023-09-19
- Avtal om lagerhållning av drivmedel, 2025
- Budget för 2026 och flerårsplan 2027–2030, 2025-11-27
- Uppdragsbeskrivning för kommundirektör, 2025-06-03
- Riktlinje för krisledningsorganisation, 2022-01-01
- Plan för trygg och säker kommun 2023–2026, 2023-11-30
- Kontinuitetshantering vid nätverksavbrott på Campus Värnamo, u.å.
- Åtgärdsplan för civil beredskap 2023–2026, 2023-12-14
- Reglemente för krisledningsnämnden, 2020-02-27
- Reservlönerutin, 2024-01-01
- Riktlinje för kartläggning och underhåll av kommunens krigsorganisation och bemanning, 2022-09-07
- Risk- och sårbarhetsanalys för Värnamo kommun 2023–2026, 2023-10-17
- Statusbeskrivning av åtgärdsplan för civil beredskap 2023–2026, 2026.
- Utdrag ur nödvattenplan och förstudie för reservkraft, 2026
- Utdrag ur säkerhetsskyddsanalys och säkerhetsplan, 2026-04-13
- Utbildnings- och övningsplan inom civil beredskap 2023–2026, 2023-12-21
- Sammanställning av genomförande av övnings- och utbildningsplan 2023–2026, u.å.
- Utvärderingar av genomförda övningar och utbildningar, 2023–2026
- Presentationsmaterial för kommunstyrelsens arbete med krisberedskap, 2026
- Omsorgsförvaltningens och barn- och utbildningsförvaltningens krisledningsplaner, 2018-09-26 respektive 2021-10-20
- Omsorgsförvaltningens rutin vid IT- och telefoniavbrott, 2024-11-26
- Omsorgsförvaltningens rutin när verksamhetssystemet Combine inte fungerar, 2025-10-23
- Omsorgsförvaltningens rutin för avbrott i trygghetslarm för särskilt boende för äldre, 2024-11-20
- Omsorgsförvaltningens rutin för hantering av digitalt medicinskåp, 2026-02-16
- Omsorgsförvaltningens rutin för nyckelskåp när digitala lås inte fungerar, 2026-03-10
- Presentationsmaterial för omsorgsförvaltningens respektive barn- och utbildningsförvaltningens arbete med krisberedskap, 2026

Bilaga 1. Revisionskriterier

Kommunallagen (2017:725)

Kommunallagens 6 kap. 6 § anger att nämnderna inom sitt ansvarsområde ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges mål och riktlinjer, samt i enlighet med lagar och författningar som gäller för verksamheten. Nämnderna ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter i verksamheten, och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

Av lagens 2 kap. 1 § framgår att kommuner ska analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen respektive regionen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av analysen ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys. Utifrån risk- och sårbarhetsanalysen ska kommunerna, för varje ny mandatperiod, fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser.

I LEH framgår även att kommuner genom att minska sårbarheten i sin verksamhet och hanteringsförmågan ska uppnå en grundläggande förmåga till civilt försvar. Med detta menas att de åtgärder som vidtas inom den fredstida krisberedskapen även kan vara till nytta inom kommunens del inom det civila försvaret. Till exempel genom den reservkraft kommunen har tillgång till, personal, livsmedelslager, reservrutiner med mera.

Enligt 2 kap. 7 § ska en kommun inom sitt geografiska område i fråga om extraordinära händelser i fredstid verka för att olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet.

Enligt 2 kap. 8 § ska en kommun ansvara för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid.

Därtill framgår av 3 kap. 4 § att kommunstyrelsen under höjd beredskap ska verka för att den verksamhet som bedrivs i kommunen av olika aktörer samordnas och för att samverkan kommer till stånd mellan dem som bedriver verksamheten.

Förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (FEH)

Av FEH § 4 framgår det att varje kommun ska ha de planer som behövs för verksamheten under höjd beredskap. Planerna ska beskriva krisorganisationen, den personal som ska tjänstgöra i denna och vad som behövs för att kommunen ska kunna höja sin beredskap och bedriva verksamheten under höjd beredskap. I FEH framgår vidare att kommuner och regioner ska ansvara för att förtroendevalda och

anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid.

Myndigheten för civilt försvars vägledningar avseende krisberedskap

Myndighetens tre grundprinciper för krisberedskap

- Ansvarsprincipen – Den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden har motsvarande ansvar under en kris. Ansvarsprincipen innebär också ett ansvar för varje aktör att samverka med andra aktörer.
- Närhetsprincipen – En kris ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmst berörda och ansvariga. Det är i första hand den drabbade kommunen och drabbade verksamheten som ansvarar för insatsen. Om de lokala resurserna inte räcker till kan det bli aktuellt med regionala och statliga insatser.
- Likhetsprincipen – Verksamheten ska under en kris, så långt det är möjligt fungera på samma sätt som under normala förhållanden. Verksamheten ska också, om det är möjligt, skötas från samma plats som under normala förhållanden.

Generellt gäller ansvarsprincipen som gäller för krisberedskapen i Sverige även för beredskapslager – det vill säga att den som har ansvar för något i vardagen har det även vid en kris, och måste följaktligen säkerställa sina försörjningskedjor.

Vägledning för kommunens arbete med styrdokument 2023–2026.

Av vägledningen framgår att kommunfullmäktige ska besluta om styrdokument för en kommuns krisberedskap senast den 31 december under en mandatperiods första år. Styrdokumentet ska innehålla:

- övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden,
- övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar, bolag och kommunalförbund,
- kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys,
- kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar,
- vilken planering avseende krisberedskap inom olika områden som ska genomföras.

Planering avseende krisberedskap kan handla om att kommunen behöver identifiera vilka personella och materiella resurser som behövs för att hantera extraordinära händelser. Detta innefattar även exempelvis kontinuitetsplanering för kommunens samhällsviktiga verksamheter.

Övriga planeringsuppgifter som fastställs i vägledningen är att kommunen ska ta fram en utbildnings- och övningsplan, samt en plan för hantering av extraordinära händelser.

Grundbok - Introduktion till och grunder i övningsplanering

MCF har tagit fram en grundbok i vägledning av övningar inom krisberedskap. Vägledningen ska ge stöd för beslut om planering, genomförande och utvärdering av en samverkansövning samt stöd i valet av metod.

Ett viktigt verktyg för en långsiktig planering för att stärka förmågan är fleråriga utbildnings- och övningsplaner. De bidrar till att skapa en överblick över aktörens planerade utbildnings- och övningsaktiviteter. Varför aktören avser utbilda och/eller öva behöver utgå från en dokumenterad behovsanalys, liksom vilken effekt man vill uppnå på kort och lång sikt. Planen behöver, förutom övade förmågor, ha en tydlig koppling till vilka utbildnings- och träningsaktiviteter som behöver genomföras för att säkerställa att kunskap och färdigheter utvecklas och kan tillämpas, enskilt och tillsammans.

Planen bör innehålla både övningar inom den egna organisationen och samverkansövningar tillsammans med andra aktörer där systemets samlade förmåga kan prövas och utvecklas.

Reglemente för kommunstyrelsen och nämnderna

Kommunstyrelsen

Enligt § 15 i kommunstyrelsens reglemente är kommunstyrelsen krisledningsnämnd och ska fullgöra lagstadgade uppgifter under extraordinära händelser i fredstid enligt LEH. Under höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen för den verksamhet som anges i 3 kap. LEH.

Kommunstyrelsen ansvarar för den verksamhet som framgår av 7 § i lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap.

Omsorgsnämnden och barn- och utbildningsnämnden

Det framgår varken i reglemente för omsorgsnämnden eller barn- och utbildningsnämnden om nämndernas ansvar i frågor om krisberedskap.